

Turva Koto -sopimus

Rakennus, Irtaimisto, Vastuu- ja Oikeusturva

Vakuutusehdot 1.1.2011

Turva Koto -sopimus

Rakennus, Irtaimisto, Vastuu- ja Oikeusturva

SISÄLLYSLUETTELO

ESINEVAKUUTUS

1. Vakuuttamisen ja vahingon korvaamiseen liittyviä käsitteitä	4
2. Vakuutatut ja vakuutuksen voimassaolo	7
2.1 Vakuutatut	7
2.2 Vakuutuksen voimassaolo	7
2.3 Pienin perittävä maksu vakuutuskaudelta	8
3. Vakuutettava omaisuus.....	8
3.1 Irtaimistot.....	8
3.2 Rakennukset.....	11
3.3 Erikseen vakuutettava omaisuus.....	12
4. Vakuutuksen sisältö.....	13
4.1 Turva Isokoto ja Turva Isohima (laaja taso)	13
4.2 Turva Vakiokoto (perustaso).....	13
4.3 Turva Pikkukoto (suppea taso).14	
4.4 Muut korvattavat kustannukset.....	14
4.5 Korvausrajoitukset	15
5. Suojeluohjeet.....	18
5.1 Palovahinkojen torjunta.....	18
5.2 Murto- ja varkausvahinkojen torjunta.....	20
5.3 Vuotovahinkojen ja luonnonilmiöiden aiheuttamien vahinkojen torjunta.....	21
5.4 Kuljetettavana oleva omaisuus .21	

6. Vahinkojen korvaaminen.....	21
6.1 Korvauksen hakeminen.....	21
6.2 Korvauksen enimmäismäärät...22	
6.3 Vahingon määrän laskeminen .22	
6.4 Korvauksen suorittaminen	27
7. Indeksisidonnaisuus.....	28
8. Muut vakuutukseen sovellettavat ehdot.....	28

VASTUUTURVA

1. Vakuutuksen tarkoitus	28
2. Vakuutatut	29
3. Vakuutuksen voimassaoloalue	29
4. Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset.....	29
4.1 Korvattavat vahingot	29
4.2 Korvausrajoitukset	29
5. Vahingon selvittäminen	32
5.1 Turvan velvollisuudet.....	32
5.2 Vakuutatun velvollisuudet.....	32
6. Korvaussäännökset.....	32
6.1 Vahingonkorvaus	32
6.2 Uhkaavan vahingonvaaran torjuntakustannukset.....	32
6.3 Selvitys- ja oikeudenkäyntikulut.....	33
6.4 Vakuutusmäärä	33
6.5 Omavastuu.....	33
6.6 Yhteisvastuullisuus	33
6.7 Arvonlisävero	33

7. Indeksisidonnaisuus.....	33
8. Muut ehdot	33

OIKEUSTURVA

1. Vakuutuksen tarkoitus.....	34
2. Vakuutetut	34
3. Tuomioistuimet ja voimassa- oloalue.....	34
4. Korvattavat vakuutus- tapahtumat	34
4.1 Vakuutustapahtuman määritelmä.....	34
4.2 Vakuutuksen voimassaoloaika .	34
4.3 Yksi vakuutustapahtuma	35
5. Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset.....	35
6. Toimenpiteet vakuutus- tapahtuman satuttua	36
7. Korvaussäännökset.....	37
7.1 Vakuutusmäärä	37
7.2 Omavastuu.....	37
7.3 Korvattavat kustannukset	37
7.4 Korvauksen määrä ja sen laskeminen	38
7.5 Kustannukset, joita vakuutuk- sesta ei korvata.....	38
7.6 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä.....	39
8. Indeksisidonnaisuus.....	39
9. Muut ehdot	39

YLEISET SOPIMUSEHDOT

1. Eräät keskeiset käsitteet	40
2. Tietojen antaminen ennen vakuutussopimuksen tekemistä.....	41
3. Turvan vastuun alkaminen ja vakuutussopimuksen voimassaolo	42
4. Vakuutusmaksu.....	43
5. Tietojen antaminen sopimuksen voimassaoloaikana	44
6. Velvollisuus estää ja rajoittaa vahingon syntyminen	45
7. Vakuutustapahtuman aiheuttaminen.....	46
8. Samastaminen vahinko- vakuutuksessa.....	48
9. Syyntakeettomuus ja pakkotila.....	48
10. Edunsaajamääräys henkilö- vakuutuksessa.....	48
11. Korvausmenettely	49
12. Vakuutuskorvaus vahiko- vakuutuksessa.....	50
13. Muutoksenhaku Turvan päätökseen	50
14. Turvan takautumisoikeus	51
15. Vakuutussopimuksen muuttaminen.....	52
16. Vakuutussopimuksen päättymisen	53
17. Kolmannen henkilön oikeudet vahinkovakuutuksessa.....	55
18. Henkilötietojen käsittely.....	56

JOHDANTO

Vakuutus sopimus on kahden sopijaosa-puolen, vakuutuksenantajan (Turvan) ja vakuutuksenottajan (asiakkaan), välinen sopimus vakuutuksesta, jonka mukaan Turva sitoutuu kantamaan sopimuksessa määritellyt riskit asiakkaan maksamaa vakuutusmaksua vastaan. Vakuutus sopimukseen sovelletaan vakuutus sopimus lakia (543/94) tai vastaavaa myöhempää lakia.

Vakuutusehdot ja vakuutus kirja määrittelevät vakuutus sopimuksen keskeisen sisäl-lön. Vakuutus kirja on asiakaskohtainen, ja siihen on merkitty vakuutettu omaisuus, vakuutus turvan tasot, vakuutus- ja eni-mäiskorvaus määrät, omavastuut sekä sopimukseen liitetyt lisävakuutukset.

Vakuutusehdoissa on kaksi osaa: yleiset sopimusehdot ja kyseisen vakuutus sen ehdot. Jos sopimuksessa poiketaan vakuutusehdoista, se mainitaan vakuutus kirjassa.

Näissä ehdoissa kerrotaan Turva Koto -sopimukseen sisältyvien esine-, vastuu- ja oikeusturvavakuutusten sekä yleisten so-pimusehtojen (jatkossa yleiset sopimus-ehdot) sisältö.

Esinevakuutuksessa on kolme vakuutus-turvan tasoa, jotka on seuraavassa lueteltu laajimmasta turvasta suppeimpaan:

- Turva Isokoto (laaja taso)
- Turva Isohima (laaja taso alle 27-vuotiaalle nuorelle)
- Turva Vakikoto (perustaso)
- Turva Pikkukoto (suppea taso)

ESINEVAKUUTUS

Turva sitoutuu näiden esinevakuutusten ehtojen sekä yleisten sopimusehtojen

mukaisesti korvaamaan vakuutetulle omaisuudelle aiheutuneen suoranaisen esinevahingon sekä ehdoissa mainitut muut kustannukset.

1. Vakuuttamiseen ja vahingon korvaamiseen liittyviä käsitteitä

Vakuutuksenottaja

Vakuutuksenottaja on se, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutus sopimuk-sen. Vakuutuksenottajalla on oikeus tehdä muutoksia tai päättää vakuutus. Vakuutus senottaja on merkitty vakuutus kirjaan.

Vakuutettu

Vakuutetulla tarkoitetaan sitä, jonka hy-väksi vakuutus on voimassa (katso myös kohta 2.1).

Vakuutustapahtuma

Vakuutustapahtumalla tarkoitetaan sel-laista sattumanvaraista tapahtumaa, joka tapaustyybiltä kuuluu vakuutus sopimuk-sen korvauspiiriin.

Vakuutuspaikka

Vakuutuspaikka on vakuutus kirjaan mer-kitty, omaisuuden sijaintipaikan osoite.

Uudishinta (ent. jälleenhankinta-arvo)

Irtaimen esineen uudishinnalla tarkoi-tetaan sitä rahamäärää, joka tarvitaan uuden samanlaisen tai käyttöominaisuus-tiltaan lähinnä vastaavan omaisuuden hankkimiseen.

Rakennusten uudishinta määritetään pitäen lähtökohtana vaurioitunutta raken-nusta sellaisena kuin se oli välittömästi ennen vahinkoa. Uudishinnalla tarkoi-teetaan rahamäärää, joka tarvitaan uuden samankokoisen, samaan käyttötarkoi-tukseen tarkoitettun ja ominaisuuksiltaan

alkuperäisen kaltaisen rakennuksen rakentamiseen. Uudishinta määräytyy kuitenkin enintään samaan käyttötarkoitukseen nykyaikaisilla rakennneosilla, yleisesti Suomessa kaupan olevilla rakennustarvikkeilla ja tavanomaisilla työmenetelmillä toteutetun rakennuksen mukaan. Jos pakottavat viranomaismääräykset lisäävät rakennuskustannuksia verrattuna siihen, mitä ne olisivat olleet toteutettaessa vaurioitunut rakennus ominaisuuksiltaan alkuperäisen rakennuksen kaltaisena, huomioidaan nämä kustannukset vahingon ja korvauksen määrässä ehtokohdan 6.3.5.2 mukaisesti.

Uudishinta vahinkohetkellä voi olla suurempi tai pienempi kuin omaisuudella hankintahetkellä ollut arvo.

Nykyhinta (ent. päivänarvo)

Nykyhinnalla tarkoitetaan sitä rahamäärää, joka saadaan, kun uudishinnasta vähennetään iän, käytön, huollon tai hoidon laiminlyönnin, käyttökelpoisuuden alenemisen tai muun sellaisen syyn aiheuttama arvonalennus. Rakennuksen nykyhintaa arvioitaessa otetaan huomioon myös paikkakunnan muuttuneiden olosuhteiden tai muiden syiden selvä vaikutus.

Nykyhinta ei yleensä riitä korvaamaan uuden vastaavanlaisen omaisuuden hankkimista vahingoittuneen tilalle.

Käypä arvo

Käyvällä arvolla tarkoitetaan sitä käteishintaa, joka omaisuudesta on yleisesti saatavissa vakuutustapahtuman sattumispäivän markkinatilanteessa, jos sitä pidettäisiin myytävänä tarkoituksenmukaisella tavalla. Käypää arvoa määriteltäessä otetaan huomioon muun muassa vakuutetun omaisuuden ikä, yleiskunto, käyttötapa, käyttöaika, käyttökelpoisuus ja muut käteismyyntihintaan vaikuttavat seikat.

Jäännösarvo

Omaisuuuden jäännösarvo on omaisuuden arvo välittömästi vahingon jälkeen.

Täysarvo

Täysarvo tarkoittaa, että omaisuus on vakuutettu aina sen todellisesta arvosta vahinkohetkellä. Rakennuksen täysarvovakuutuksessa asiakkaan ei tarvitse vakuutuksen tekoahetkellä määrittellä vakuutettavan omaisuuden arvoa. Riittää, että vakuutusyhtiön pyytämät tiedot omaisuudesta ovat oikein ja että tietojen muutoksista ilmoitetaan vakuutusyhtiölle. Vakuutusmaksu määräytyy näiden tietojen, esim. asunnon pinta-alan, perusteella.

Omaisuuuden arvon selvittäminen tulee tarpeelliseksi vasta sitten, kun vahinko on tapahtunut. Tätä arvoa selvitettäessä huomioidaan omaisuuden ikä, käyttö, kuluminen ja muut sen arvoon vaikuttavat tekijät. Näiden tekijöiden perusteella korvaus maksetaan joko uudishinnan tai nykyhinnan mukaan. Täysarvovakuutus ei siten tarkoita, että vanhasta vahingoittuneesta omaisuudesta saa uuden hinnan mukaisen korvauksen.

Enimmäiskorvausmäärä

Kun irtaimistolle tehdään täysarvovakuutus, sille määritellään samalla enimmäiskorvausmäärät. Enimmäiskorvausmäärä on suurin mahdollinen maksettava korvausmäärä, ja se on merkitty vakuutuskirjaan tai -ehtoihin.

Vakuutusmäärä

Omaisuus voidaan myös vakuuttaa vakuutuksenottajan ilmoittamasta tietystä rahamäärästä. Tätä summaa kutsutaan vakuutusmääräksi, ja sen perusteella määräytyvät vakuutusmaksu ja suurin mahdollinen maksettava korvaus.

Vakuutusmäärä voi olla omaisuuden uudishinta, nykyhinta tai ensivastuun vakuutusmäärä. Vakuutusmäärää määritettäessä

on otettava huomioon myös verotuksesta annetut säännökset.

Vakuutuksenottajan on huolehdittava, että vakuutuksessa ilmoitettu rahamäärä vastaa omaisuuden todellista arvoa ja siinä tapahtuvia muutoksia. Jos tämä vakuutusmäärä ei vastaa omaisuuden todellista arvoa, voi omaisuus olla yli- tai alivakuutettu. Korvauksen määrää laskettaessa yli- tai alivakuutus otetaan huomioon yleisten sopimusehtojen mukaisesti.

Yli- ja alivakuuttamisriski on täysarvovakuutuksessa pienempi kuin vakuutusmäärällisessä vakuutuksessa, ja siksi täysarvovakuuttaminen on yleensä turvallisempi vakuuttamisvaihtoehto.

Vakuutusmäärä on vakuutusmaksun laskentaperuste ja ylin korvausmäärä, mutta ei vahingonmäärä tai sen arvioimisen peruste.

Alivakuutus

Vakuutusmäärällisessä vakuutuksessa omaisuus on alivakuutettu, jos vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden oikeaa arvoa pienempi. Tällöin vakuutuksesta korvataan vain niin suuri osa omavastuulla vähennetystä vahingon määrästä kuin on vakuutusmäärän ja vakuutusarvon välinen suhde.

Jos täysarvovakuutuksessa vakuutetusta kohteesta kysytyjen tunnuslukujen arvot on ilmoitettu todellista pienemmiksi tai vakuutuksenottajan muun virheellisen ilmoituksen johdosta on peritty liian vähän vakuutusmaksua, maksetaan vahinkotapakuksessa korvaus perityn ja todellisen vakuutusmaksun välisessä suhteessa.

Ylivakuutus

Omaisuus on ylivakuutettu, jos vakuutusmaksun perusteeksi vakuutuksen kohteesta kysytyjen tunnuslukujen arvot on ilmoitettu todellista suuremmiksi tai

vakuutusmäärä on vakuutusarvoa suurempi. Korvausta laskettaessa perusteena on tällöin todellisen vahingonmäärä.

Korvausrajoitus (rajoitusehto)

Korvausrajoituksella tarkoitetaan sellaista ehtoista erikseen määriteltäviä vahinkoa tai tapahtumaa, jota ei korvata vakuutuksesta.

Suojeluohje

Suojeluohjeet ovat toimintaohjeita, joita noudattamalla voidaan estää vahinko tai pienentää vahinkoa. Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu tai häneen samastettava henkilö ei noudata suojeluohjeita ja se vaikuttaa vahingon syntymiseen tai laajuuteen, korvausta voidaan vähentää tai se voidaan jättää kokonaan maksamatta.

Asuinpinta-ala (huoneistoala)

Asuinpinta-alalla tarkoitetaan asunnon sisäseiniin rajoittuvaa pinta-alaa. Se lasketaan asunnon jokaisesta kerroksesta ja näin saadut pinta-alat lasketaan yhteen. Asuinpinta-alaan kuuluvia asuintiloja ovat muun muassa asuinhuoneet, käytävät, sauna- ja peseytymistilat ja vaatehuoneet.

Asuinpinta-alaan kuuluu huoneen pinta-ala siltä osin, kun huonekorkeus ylittää 160 senttimetriä.

Muussa kuin asuinkäytössä olevat tilat eivät kuulu asuinpinta-alaan. Näitä ovat muun muassa autotallit, avokiuistit ja terassit, tekniset tilat sekä erilliset varastotilat.

Irtaimiston täysarvovakuutuksessa vakuutusmaksu lasketaan asuinpinta-alan perusteella, ja tämä pinta-ala merkitään vakuutuskirjaan.

Kokonaisala (bruttopinta-ala)

Kokonaisalalla tarkoitetaan rakennuksen ulkomittojen mukaista pinta-alaa. Se lasketaan jokaisesta kerroksesta ja

näin saadut pinta-alat lasketaan yhteen. Kokonaisalaan lasketaan sekä kylmät että lämpimät tilat.

Kokonaisalaan lasketaan mukaan rakennuksen osat vain siltä osin, kun ne ylittävät 160 senttimetriä.

Rakennuksen avoimet osat, kuten avokatokset ja -kivistit sekä parvekkeet, eivät kuulu kokonaisalaan, ellei niiden yhteenlaskettu pinta-ala ylitä rakennuksen muun osan pinta-alaa.

Rakennuksen täysarvovakuutuksessa vakuutusmaksu lasketaan kokonaisalan perusteella, ja tämä pinta-ala merkitään vakuutuskirjaan.

LVISA-laitteet

LVISA-laitteita (lämpö-, vesi-, ilmastointi-, sähkö- ja automaatiolaitteet) ovat kaikki rakennuksen lämmittämiseen, veden käsittelyyn, valaistukseen tai ilmastointiin käytettävät kiinteät laitteet, kuten sähkölaitteet, sähkövastukset ja -elementit, kylmähuoneen koneisto, lämmityskattilat, säiliöt ja rakennuksen turvatekniikka sekä näihin liittyvät putkistot, johdot, kaapelit ja automaattiset ohjausjärjestelmät.

LVISA-laitteita eivät ole kylmiö, keskuspölynimuri tai kodinkoneet, kuten astianpesukone ja liesi, vaikka ne olisikin asennettu rakennukseen kiinteästi.

Vahingon määrä

Vahingon sattuessa omaisuuden arvo ja vahingon määrä määritellään joko uudishinnan, nykyhinnan, ikäpoistojen tai käyvän arvon mukaan vahingoittuneesta omaisuudesta riippuen. Vahingon määrä ei ole sama kuin maksettavan korvauksen määrä.

Korvauksen määrä

Korvauksen määrällä tarkoitetaan vahingosta maksettavaa korvausta. Korvauksen

määrä saadaan vähentämällä vahingon määrästä muun muassa mahdolliset ikäpoistot ja omavastuu.

Omavastuu

Omavastuu on se rahamäärä, jonka vakuutusnottaja on päättänyt ottaa omalle vastuulleen. Omavastuu merkitään vakuutuskirjaan, ja kun vahinko tapahtuu, omavastuu vähennetään vahingon määrästä.

2. Vakuutetut ja vakuutuksen voimassaolo

2.1 Vakuutetut

Vakuutettu on se, jonka hyväksi vakuutus on voimassa. Tässä vakuutuksessa vakuutettuina ovat vakuutuksenottaja ja hänen kanssaan samassa taloudessa vakinaisesti asuvat henkilöt, jotka tosiasiallisesti asuvat ja on väestörekisteriin merkitty asuviksi samaan osoitteeseen.

2.2 Vakuutuksen voimassaolo

2.2.1 Voimassaolo vakuutuspaikassa

Irtaimiston vakuutus on voimassa vakuutuskirjassa mainitussa asunnossa ja sen käyttöön liittyvissä säilytystiloissa. Näillä säilytystiloilla tarkoitetaan:

- omakotitalon ja vapaa-ajan asuinrakennuksen samalla kiinteistöllä olevia tiloja, kuten vajaa ja autotallia. Näissä säilytystiloissa pidettävän irtaimiston enimmäiskorvausmäärä on 10 000 euroa.
- asunto- ja kiinteistöaskeyhtiössä yhteisessä käytössä olevia urheilu- ja harrastusvälinevarastoja sekä asuntokohtaisia kellari- ja ullakkovarastoja ja autotallia, joka on vain omassa käytössä. Näissä säilytystiloissa pidettävän irtaimiston enimmäiskorvausmäärä on 4 500 euroa.

Rakennuksen vakuutus on voimassa vakuutus kirjassa mainitussa vakuutuspaikassa.

2.2.2 Voimassaolo vakuutuspaikan ulkopuolella

Koti-irtaimiston vakuutus on voimassa Suomessa vakuutuspaikasta tilapäisesti pois siirretyn irtaimiston osalta 12 kuukautta siirtämispäivästä lukien. Jos koti-irtaimisto on vakuutettu laajan turvan tasoisella vakuutuksella, vakuutus on voimassa myös ulkomailla 45 vuorokautta matkan alkamisesta. Turva Isohima (nuoren irtaimiston laajan tason täysarvovakuutus) on voimassa ulkomailla 6 kuukautta matkan alkamisesta.

Tilapäisesti vakuutuspaikasta pois siirretyn koti-irtaimiston enimmäiskorvausmäärä on 4 500 euroa, ellei vakuutus kirjassa ole muuta mainittu.

Vapaa-ajan asunnon irtaimistovakuutus ei ole voimassa vakuutuspaikan ulkopuolella.

Moottoriajoneuvossa, matkailuautossa tai -perävaunussa, muussa perävaunussa, veneessä tai teltassa säilytettävän irtaimiston varkaus- ja murtovahingoissa:

- enimmäiskorvausmäärä on 2 000 euroa
- varastettujen tallenteiden, kuten cd-levyjen enimmäiskorvausmäärä on 100 euroa
- varastettua rahaa tai muita maksuvälineitä ei korvata
- vakuutuksesta ei myöskään korvata teltasta varastettuja optisia tai elektronisia laitteita eikä arvo-omaisuutta

Edellisestä poiketen erikseen vakuutettujen työkalujen ja ansiotyövälineiden murto- ja varkausvahingoissa autossa, peräkärryssä tai vakuutuspaikan

ulkopuolella enimmäiskorvausmäärä on vakuutusmäärä. Omavastuuna vähennetään aina 25 % korvattavan vahingon määrästä, kuitenkin vähintään kohteelle valittu omavastuu.

2.2.3 Voimassaolo muuton aikana

Kun Suomessa muutetaan vakinaisesta asunnosta toiseen vakinaiseen asuntoon, on irtaimiston vakuutus voimassa muuttokuljetuksen aikana sekä molemmissa asunnoissa enintään kahden (2) kuukauden ajan edellyttäen, että asunnot ovat vakuutetun hallinnassa. Korvaus maksetaan vakuutus kirjaan merkittyyn irtaimiston enimmäiskorvausmäärään tai vakuutusmäärään asti. Mikäli kahden kuukauden aika ylittyy, tulee molempien asuntojen irtaimistot vakuuttaa erikseen. Uuden vakituisen asunnon tiedot on ilmoitettava välittömästi Turvaan.

2.3 Pienin perittävä maksu

Kotivakuutus sopimuksesta pienin perittävä vakuutusmaksu on 10 euroa kultakin voimassa olleelta vakuutuskaudelta.

3. Vakuutettava omaisuus

Esinevakuutuksella vakuutetaan vakuutus kirjaan merkityssä paikassa olevaa omaisuutta. Vakuutuksen kohteena on vakuutetun omistama omaisuus, ellei näissä ehdoissa tai vakuutus kirjassa ole toisin mainittu.

3.1 Irtaimistot

Näissä ehdoissa irtaimistolla tarkoitetaan vakuutetun omistamaa koti- ja vapaa-ajan asunnon irtaimistoa, ellei ehdoissa ole erikseen muuta mainittu.

3.1.1 Kodin ja vapaa-ajan asunnon irtaimisto

Kodin- ja vapaa-ajan asunnon irtaimistolla

tarkoitetaan kotitalouden yksityiskäyttöön tarkoitettuja tavanomaisia esineitä, kuten esimerkiksi huonekalut, vaatteet, taloustavarat, urheiluvälineet sekä kodinkoneet ja -laitteet.

Irtaimistovakuutuksessa on vakuutettuna myös:

- arvo-omaisuus ja kokoelmat yhteensä vakuutuskirjassa ilmoitettuun enimmäiskorvausmäärään asti.

Arvo-omaisuudella tarkoitetaan omaisuutta, jonka arvo materiaalin, harvinaisuuden tai historian perusteella on huomattava, kuten esimerkiksi korut, taide- ja design-esineet, arvomatot ja antiikki.

Kokoelmalla tarkoitetaan jonkin järjestelmän mukaan koottua esineryhmää, jonka arvo kokoelmana on suurempi kuin yksittäisten esineiden yhteenlaskettu arvo, kuten esimerkiksi raha- ja postimerkkikokoelma.

Vakuutuksenottajan on erikseen ilmoitettava yli 15 000 euron arvoisen esineen tai kokoelman yksilöidyt tiedot.

- erilliset yksittäiset esineet 15 000 euroon asti
- rahat, arvopaperit ja muut maksuvälineet enintään 500 euroon asti (eivät kuulu vapaa-ajan asunnon irtaimistoon). Rahoilla ja arvopapereilla tarkoitetaan myös raha- ja maksukortteihin ladattua rahaa sekä käyttämättömiä postimerkkejä, lounasseteleitä, shekkejä ja muita vastaavia saamistodistuksia.
- asuinhuoneiston kiinteät sisustukset. Kiinteitä sisustuksia ovat osakehuoneiston kiinteät sisustukset siltä osin, kun osakkeenomistajalla asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 4 luvun 1, 2 ja 3 §:ien tai vastaavan myöhemmän lain mukaan on niistä kunnossapitovastuu. Vuokralaisen vuokra- tai asumisoikeushuoneistossa kiinteitä sisustuksia

ovat ainoastaan vuokralaisen erikseen teettämät sisustus- ja parannustyöt. Kun myös rakennus on vakuutettu tällä vakuutuksella, sisältyvät kiinteät sisustukset rakennuksen vakuutukseen.

Kiinteitä sisustuksia ovat esimerkiksi parketti, tapettipinnoitteet sekä kiinteästi asennetut kalusteet ja kodinkoneet, kuten jääkaappi, sähköliesi, liesituuletin ja sähkökiuas. Kiinteitä sisustuksia eivät ole esimerkiksi katto- tai lattialämmityslaitteet eikä lämpöpatterit.

Korvausta suoritetaan tämän kohdan perusteella enintään 20 % kyseisen huoneiston irtaimiston vakuutus- tai enimmäiskorvausmäärästä, ellei vakuutuskirjaan ole toisin merkitty ja sikäli kun korvausta ei saada muusta vakuutuksesta.

- soutuvene, kanootti, jolla (ei purjeella) ja enintään 5 hevosvoiman venemoottori palo-, varkaus-, murto- ja ilkivalta- vahinkojen varalta.

Suppean tason vakuutuksessa soutuvene, kanootti, jolla ja enintään 5 hevosvoiman venemoottori ovat vakuutettuina vain palovahinkojen varalta.

- ansiotyövälineet enintään 4 000 euroon asti, ellei muuta ole sovittu. Ansiotyövälineillä tarkoitetaan vakuutetun omistamia esineitä, joita käytetään harjoittaessa ansiotoimintaa yksityishenkilönä tai yksityisellä toimimellä yksinomaan vakuutuspaikassa tai vakuutuspaikasta käsin. Tällaisia ansiotyövälineitä ovat esimerkiksi työkalut, puhelin ja atk-laitteet.

Myös ansiotyövälineisiin sovelletaan kohdan 2.2 vakuutuksen voimassaoloa ja korvausmääriä koskevia sääntöjä.

- vakuutetun omistamat henkilökohtaiset apu- ja hoitovälineet, kuten kuulokkeet, pyörätuoli ja proteesit

- piha ja piharakennelmat enintään 4 000 euroon asti, ellei muuta ole sovittu. Pihalla tarkoitetaan vakuutettuun asuinhuoneistoon välittömästi kuuluvaa hoidettua piha-aluetta kasvustoineen. Hoidetuksi piha-alueeksi ei katsota tonttimetsää eikä luonnonvaraisia alueita.

Piharakennelmia ovat piha-alueella olevat kiinteät tavanomaiset rakenteet, kuten esimerkiksi aita, lipputanko, kompostori, pihavalaisimet ja antennit sekä piha-alueella sijaitsevat enintään 6 m² kokoiset tavanomaiset rakennelmat kuten esimerkiksi leikkimökki, grillikatos, kasvihuone ja koirankoppi tai niitä vastaava kevytrakenteinen rakennus. Piharakennelmia ovat myös kylpytynnyrit, uima- ja porealtaat sekä muut vastaavat erikoisrakennelmat, jotka ovat kooltaan enintään 6 m².

- seuraavat poltto- tai sähkömoottorilla toimivat rekisteröintivelvollisuudesta vapaat koneet, joiden rakenteellinen huippunopeus on enintään 15 km/h, ovat vakuutettuna lisälaitteineen enintään 2 000 euroon asti, ellei muuta ole sovittu:
 - päältä ajettava ruohonleikkuri
 - puutarhatraktori (ei pienkuormaaja)
 - lasten käyttöön tarkoitettu ajoneuvo (rakenteellinen huippunopeus enintään 25 km/h).
- lumilinko, jyrsin ja ruohonleikkuri enintään 2 000 euroon asti
- sellainen omaan tai oman talouden käyttöön vuokrattu tai lainattu omaisuus enintään 4 000 euroon asti, joka vakuutetun omistamana kuuluisi tällä vakuutuksella vakuutettuna olevaan irtaimistoon eikä sitä ole erikseen vakuutettu.

3.1.2 Irtaimistoon kuulumaton omaisuus

Irtaimistovakuutuksessa ei ole vakuutettuna:

- eläimet

- toiselle vuokrattu tai lainattu irtaimisto. Muun muassa näyttelyyn annettu irtaimisto on toiselle lainattua irtaimistoa.
- kiinteät sisustukset, jotka kuuluvat yhtiön kunnossapitovastuulle asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 4 luvun 1, 2 ja 3 §:ien tai vastaavan myöhemmän lain mukaisesti. Mikäli asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä on laajennettu osakkeenomistajan kunnossapitovastuuta, eivät nämä vastuunlaajennukset kuulu vakuutuksen piiriin.
- ansiotyöhön käytettävä:
 - omaisuus, jota käytetään harjoitettaessa ansiotoimintaa kommandiitti-, osakeyhtiö- tai muulla yhtiömuodolla kuin yksityisellä toiminimellä
 - työnantajan tai edellä mainitun yhtiön omistama ja vakuutetun työ- tai yksityiskäyttöön annettu omaisuus
 - myytäväksi tai esittelykäyttöön tarkoitettu omaisuus
 - kiinteästi asennettu omaisuus, kuten koneet, laitteet ja kalusteet oheislaitteineen
- tietovälineisiin liittyvät tai sisältyvät tiedot, tiedostot ja muut kuin julkisesti saatavilla olevat valmisohjelmat
- tutkielmat, opinnäytteet, käsikirjoitukset ja muut vastaavat asiakirjat
- piha-alueella olevat patsaat, taidesineet ja laiturit
- piha-alueella olevat kylpytynnyrit, uima- ja porealtaat sekä muut vastaavat erikoisrakennelmat, jotka ovat kooltaan yli 6 m²
- rahat, arvopaperit ja muut maksuvälineet, kun ne kuuluvat vapaa-ajan asunnon irtaimistoon
- omaisuus, jonka hallussapito tai käyttäminen on voimassa olevan lainsäädännön vastaista
- moottoriajoneuvot, moottorikäyttöiset kulkuvälineet sekä niiden osat,

varusteet ja kiinni liitettävät työkooneet sekä laitteet, lukuun ottamatta kohdassa 3.1.1 mainittuja poltto- tai sähkömoottorilla kulkevia koneita ja niiden lisälaitteita sekä lapsen turvaistuinta ja varastoitua suksiboksia.

3.2 Rakennukset

Näissä vakuutusehdoissa rakennuksella tarkoitetaan tässä yksityistalouden omistamaa rakennusta, josta on vähintään puolet vakuutettujen käytössä.

Asuinrakennuksella tarkoitetaan rakennusta, joka on vakuutettujen pääasiallisessa ympärivuotisessa asumiskäytössä. Asuinrakennuksella tarkoitetaan myös paritalon toista asuntoa silloin kun paritalo ei ole asunto-osakeyhtiö. Myös muut vakuutettujen omassa käytössä olevat ja omistamat rakennukset voivat olla vakuutuksen kohteena.

Vapaa-ajan asuinrakennus on vakuutettujen vapaa-ajan viettoon käytettävä rakennus.

3.2.1 Rakennuksen vakuutuksen kohteena oleva omaisuus

Vakuutuksen kohteena on rakennus ja rakennuksessa tai sen kanssa samalla kiinteistöllä sijaitseva kiinteästi asennettu, rakennuksen käyttöä palveleva seuraava omaisuus:

- tavanomaiset koneet ja laitteet, kuten LVISA-laitteet
- tuuligeneraattorit ja aurinkopaneelit yhteensä enintään 10 000 euroon asti
- antennit
- sähkö- ja muut kaapelit sekä johtimet ja putkistot, kuitenkin enintään kunnalliseen tai muuhun yleiseen liittymään asti
- sähköjohdot ja -mittarit sekä sähköpääkeskus
- rakennuksen perustuksen perusanturat
- kiinteät sisustukset.

3.2.1.1 Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennuksen vakuutuksen kohteena oleva omaisuus

Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennuksen vakuutukseen kuuluu kohdassa 3.2.1 mainitun omaisuuden lisäksi myös seuraava omaisuus:

- piha ja piharakennelmat enintään 4 000 euroon asti, ellei muuta ole sovittu eikä pihaa ja piharakennelmia ole jo vakuutettu irtaimiston vakuutuksella. Pihalla tarkoitetaan vakuutettuun rakennukseen välittömästi kuuluvaa hoidettua piha-aluetta kasvustoineen. Hoidetuksi piha-alueeksi ei katsota tonttimetsää eikä luonnonvaraisia alueita.

Pihaarakennelmia ovat piha-alueella olevat kiinteät tavanomaiset rakenteet, kuten esimerkiksi aita, lipputanko, kompostori, pihavalaisimet ja antennit sekä piha-alueella sijaitsevat enintään 6 m² kokoiset tavanomaiset rakennelmat, kuten esimerkiksi leikkimökki, grillikatot, kasvihuone ja koirankoppi tai niitä vastaava kevytrakenteinen rakennus. Pihaarakennelmia ovat myös kylpytynnyrit, uima- ja porealtaat sekä muut vastaavat erikoisrakennelmat, jotka ovat kooltaan enintään 6 m².

- rakennuksen ja kiinteistön hoitoon liittyvät lämmitysaineet (esimerkiksi lämmitysöljy ja polttopuut) ja muut kuin moottoroidut työkalut.

3.2.1.2 Rakenteilla tai korjattavana oleva rakennus

Vakuutus on voimassa rakentamisen ja korjaamisen aikana. Tällöin vakuutettuna on rakennuksen lisäksi vakuutuspaikassa tai vakuutuspaikkaan siirrettävänä olevat rakennustyöhön tarkoitetut rakennustarvikkeet. Korvauksen edellytyksenä on kuitenkin, että vastuu rakennustarvikkeista on kauppaehtojen mukaan siirtynyt vakuutetulle.

Vakuutuksen kohteena on myös seuraava omaisuus yhteensä enintään 4000 euroon asti valitun vakuutusturvan mukaisesti lukuun ottamatta rikkoutumisvahinkoja:

- a) vakuutuksenottajan omat ja rakennustyötä suorittavien talkootyöntekijöiden vaatteet ja työkalut
- b) tilapäiset työmaarakennelmat ja -rakennukset
- c) rakennuksen tai kiinteistön rakennus- tai kunnostustyötä varten lainatut tai vuokratut koneet ja laitteet.

3.2.1.3 Toiselle vuokrattu rakennus tai rakennuksen osa

Vakuutus on voimassa vakuutetun asuintai vapaa-ajan käyttöön tarkoitettun rakennuksen tai rakennuksen osan ollessa vuokrattuna toiselle. Turva Koto -sopimuksella voi vakuuttaa enintään kaksi toiselle vuokrattua rakennusta tai sen osaa.

Toiselle vuokratun rakennuksen tai rakennuksen osan vahingoissa vahingon määräästä vähennetään rakennukselle valittu omavastuu kaksinkertaisena.

Toiselle vuokrattuun rakennukseen tai sen osaan kohdistuneissa ilkivaltavahingoissa ilkivalta korvataan vain murron tai ryöstön yhteydessä.

3.2.2 Rakennuksen vakuutukseen kuulumaton omaisuus

Vakuutuksen kohteena ei ole seuraava omaisuus:

- asuinrakennus, josta alle puolet on vakuutettujen asumiskäytössä, ellei kyseessä ole ehtokohdassa 3.2.1.3 tarkoitettu toiselle vuokrattu rakennus
- rakennuksen perusanturoiden alapuolella olevat rakenteet tai perustukset, kuten salaojaputkistot ja paalutukset sekä jätevesien maapuhdistamokenttä putkistoihin
- pora- ja lämpökaivot, lukuun otta-

matta pumppua laitteistoihin

- tontin maaperä, lukuun ottamatta ehtokohdan 4.5 mukaisia öljyvahinkoja
- piha-alueella olevat patsaat, taideesineet sekä muut vastaavat erikoisrakennelmat
- piha-alueella olevat kylpytynnyrit, uima- ja porealtaat (lukuun ottamatta altaan LV-laitteistoa) sekä muut vastaavat erikoisrakennelmat, jotka ovat yli 6 m² kokoisia
- vesialueet, laiturit ja rantarakennelmat
- moottoriajoneuvot, moottorikäyttöiset kulkuvälineet, niiden osat ja varusteet.

3.3 Erikseen vakuutettava omaisuus

Tällä vakuutus sopimuksella voidaan erikseen siitä sopimalla ja lisämaksusta vakuuttaa seuraavaa omaisuutta:

- yli 6 m² suuruiset rakennukset ja rakennelmat sekä yksinomaan näitä rakennuksia tai rakennelmia palveleva, kohdassa 3.2.1 lueteltu omaisuus, kuten esimerkiksi varasto, autotalli ja grillikatot.
- rakennustarvikkeet, jotka on tarkoitettu muuhun kuin tällä sopimuksella vakuutetun rakennuksen korjaus- ja rakennustyöhön. Rakennustarvikkeiden vakuutus on voimassa vakuutuskirjaan merkityssä vakuutuspaikassa ja kohdassa 3.2.1.2 tarkoitettun kuljetuksen aikana.
- kodin ja sen säilytystilojen ulkopuolella varastoitu tai pysyvästi säilytettävä irtaimisto. Tämän irtaimiston vakuutus on voimassa vakuutuskirjaan merkityssä vakuutuspaikassa.

Tähän irtaimistoon eivät sisälly arvoesineet tai kokoelmat.

- toiselle vuokratun huoneiston kiinteät sisusteet ja kalusteet
- muu vakuutuskirjaan merkitty omaisuus.

4. Vakuutusturvan sisältö

Vakuutukselle voi valita turvan tasoksi laajan, perus- tai suppean turvan tason. Turvan taso vaikuttaa vakuutusturvan laajuuteen ja vakuutuksen hintaan. Turvan taso merkitään vakuutuskirjaan ja vakuutuksen voimassaoloaikana sattuneita vahinkoja korvataan sen mukaisesti.

4.1 Turva Isokoto ja Turva Isohima (laaja taso)

Turva Isokoto ja Turva Isohima korvaavat äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta vahinkotapahtumasta aiheutuneet suoraanaiset esinevahingot.

Tyypillisiä korvattavia vahinkoja ovat palovahingot, sähköilmiö- ja vuotovahingot, varkaudet, murrot, ilkivalta- ja myrskyvahingot sekä rikkoutumisvahingot.

4.2 Turva Vakikoto (perustaso)

Turva Vakikoto korvaa kohdissa 4.2.1 - 4.2.11 luetellut suoraanaiset esinevahingot.

4.2.1 Palo ja noki

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeestä tulesta aiheutunut vahinko sekä tulisijasta tai lämmityslaitteesta äkillisesti ja arvaamattomasti nousseesta noesta aiheutunut vahinko.

4.2.2 Salamanisku tai muu sähköilmiö

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on aiheutunut vakuutuksen kohteena olevaan omaisuuteen suoraan kohdistuneesta salamaniskusta, joka pirstoaa mekaanisesti omaisuutta.

Lisäksi vakuutuksesta korvataan äkillisestä ja arvaamattomasta sähköilmiöstä aiheutunut vahinko

- sähkömoottorille
- kylmälaitteen kompressorille
- pesukoneen ohjelmakoneistolle ja

-kortille.

- asuinkiinteistön sähköjohdoille
- sähköpääkeskukselle
- kWh-mittarille.

Vakuutuksesta ei korvata muulle sähkölaitteelle jännitevaihtelusta tai muusta sähköilmiöstä aiheutunutta vahinkoa.

4.2.3 Vuoto

Vakuutuksesta korvataan nesteen, höyryn tai kaasun aiheuttama vahinko, kun aine on vuotanut äkillisesti ja ennalta arvaamattomasti suoraan rakennuksen kiinteästä johtoverkostosta, sisäpuolisesta sadevesiputkistosta, kiinteistä käyttölaitteista tai pesukoneesta.

Vakuutuksesta ei korvata johtoverkon ja käyttölaitteiden korjaus- ja uusimiskustannuksia.

4.2.4 Varkaus ja murto

Vakuutuksesta korvataan varkaudesta tai murrosta aiheutunut vahinko vakuutuspaikassa olevalle irtaimistolle ja rakennukselle, kun rakennukseen on

- murtauduttu rakenteita rikkomalla tai muuten väkivaltaisesti, esimerkiksi lukkoja vahingoittaen
- tunkeuduttu avaimella, joka on saatu murtautumisen tai ryöstön yhteydessä.

Vakuutuksesta korvataan irtaimiston anastamisesta aiheutunut vahinko Suomessa, kun se on tilapäisesti

- säilytettynä suojaavasti suljetussa tilassa muualla kuin vakuutuspaikassa
- matkalla mukana (katso suojeluohjeet).

4.2.5 Ilkivalta

Vakuutuksesta korvataan tahallinen vahingonteko rakennukselle ja piha-alueella oleville vakuutetuille kiinteille rakennelmille ja tavanomaisesti ulkona pidettäville pihakalustolle tai lukitulle pyörälle sekä murron yhteydessä irtaimistolle.

4.2.6 Ryöstö

Vakuutuksesta korvataan vahinko, kun omaisuutta on varastettu tai varkauden yhteydessä vahingoitettu käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai sillä uhkaamista.

4.2.7 Myrsky ja raesade

Vakuutuksesta korvataan myrskyn ja raesateen aiheuttama rikkoutumisvahinko rakennukselle. Rakennuksessa oleva irtaimisto korvataan, jos se vahingoittuu samanaikaisesti rakennuksen kanssa. Katso lisäksi kohta 4.5.33.

Ulkopuoliselle seinänpäälykselle tai ikkunalle, ovelle, antennilaitteelle, piha-alueella oleville rakennelmille tai ulkokalustolle aiheutunut vahinko korvataan vain, jos sen on aiheuttanut myrskyn kaatama puu tai myrskyn irrottama muu esine.

4.2.8 Räjähdyks

Vakuutuksesta korvataan räjähdyksessä aiheutunut vahinko.

4.2.9 Villieläimen tunkeutuminen asuinhuoneistoon

Vakuutuksesta korvataan vahinko, joka on syntynyt villieläimen tunkeutumisesta sisälle asuinhuoneistoon.

4.2.10 Liikenne- tai vesiliikenneonnettomuus

Vakuutuksesta korvataan irtaimiston vahingoittuminen moottoriajoneuvoon törmätyksessä tai moottoriajoneuvon kaatumisen tai tieltä suistumisen, yhteenajon tai muun sellaisen äkillisesti ulkoapäin vaikuttaneen liikenneonnettomuuden seurauksena.

Vakuutuksesta korvataan myös irtaimiston vahingoittuminen veneen ennalta arvaamattoman karilleajon, kaatumisen tai törmäyksen seurauksena.

4.2.11 Ilma-aluksen ja avaruuslaitteen putoaminen

Vakuutuksesta korvataan ilmailuun käytetyn aluksen tai avaruuslaitteen tai näistä irronneen esineen putoamisesta aiheutunut vahinko.

4.3. Turva Pikkukoto (suppea taso)

Turva Pikkukoto korvaa kohdissa 4.3.1 - 4.3.2 luetellut suoranaiset esinevahingot.

4.3.1 Palo ja noki

Vakuutuksesta korvataan irtipäässeestä tulesta aiheutunut vahinko sekä tulisijasta tai lämmityslaitteesta äkillisesti ja arvaamattomasti nousseesta noesta aiheutunut vahinko.

4.3.2 Myrsky

Vakuutuksesta korvataan myrskyn aiheuttama rikkoutumisvahinko rakennukselle. Rakennuksessa oleva irtaimisto korvataan, jos se vahingoittuu samanaikaisesti rakennuksen kanssa. Katso lisäksi kohta 4.5.33.

Ulkopuoliselle seinänpäälykselle tai ikkunalle, ovelle, antennilaitteelle, piha-alueella oleville rakennelmille tai ulkokalustolle aiheutunut vahinko korvataan vain, jos sen on aiheuttanut myrskyn kaatama puu tai myrskyn irrottama muu esine.

4.4 Muut korvattavat kustannukset

4.4.1 Lisävahingot vakuutetulle omaisuudelle

Vakuutuksesta korvataan omaisuuden katoaminen, varkaus ja vahingoittuminen, kun se tapahtuu samanaikaisesti korvattavien vahinkojen yhteydessä.

4.4.2 Seurannaisvahingot vakuutetulle omaisuudelle

Vakuutuksesta korvataan kylmyyden, kuumuuden, sateen tai muun sen kaltaisen syyn aiheuttamat esinevahingot, kun ne ovat olleet välitön ja väistämätön seuraus korvattavasta vahingosta.

4.4.3 Tilapäinen asuminen

Koti-irtaimiston vakuutuksesta korvataan Turvan etukäteen hyväksymät kohtuulliset, ylimääräiset asumis-, kuljetus-, varastointi- ja muut vastaavat kustannukset, joita vakuutetulle aiheutuu vakinaiseen asuntoon kohdistuneesta tämän sopimuksen perusteella korvattavasta vahingosta, jonka vuoksi vakuutettu joutuu tilapäisesti muuttamaan vakinaisesta asunnosta muualle.

Kustannuksia korvataan 90 % enintään vuoden pituiselta ajalta, kuitenkin enintään 10 % irtaimiston vakuutus- tai enimmäiskorvausmäärästä kuukaudessa. Korvauksen määrää laskettaessa otetaan huomioon todelliset ylimääräiset kustannukset, joista vähennetään säästyneet kustannukset, kuten matkakustannukset ja vahingoittuneen asunnon vuokrakustannukset. Korvattavista kustannuksista vähennetään lisäksi omavastuu.

4.4.4 Matkatavaroiden myöhästyminen ja muut ylimääräiset kustannukset ulkomaan matkalla

Laajan tason koti-irtaimiston vakuutuksesta korvataan välttämättömyystarvikkeiden hankintakustannukset, kun matkatavarat on luovutettu kuljetusliikkeen, liikenneyrityksen tai matkanjärjestäjän haltuun, ja ne tulevat ulkomaan matkakohteeseen vähintään 12 tuntia vakuutetun jälkeen.

Korvauksena maksetaan enintään 100 euroa jokaista alkanutta vuorokautta ja vakuutettua kohti. Välttämättömyystarvikkeiden hankintakustannuksia korvataan enintään 400 euroa vakuutettua kohti.

Esimerkki: ulkomaan matkakohteeseen saavutaan perjantaina klo 9.45. Matkalauku ei saavu perille. Lehtoyhtiölle on tehty ilmoitus matkatavaroiden myöhästymisestä. Illalla klo 21.45 alkaen vakuutettu voi hankkia välttämättömyystarvikkeita 100 eurolla. Jos matkatavarat eivät ole

saapuneet matkakohteeseen lauantaina klo 21.45 mennessä, voi välttämättömyystarvikkeita hankkia 100 eurolla lisää.

Laajan tason koti-irtaimiston vakuutuksesta korvataan matkatavaran etsimisestä aiheutuneet kohtuulliset kustannukset, jos kadonnut matkatavara on luovutettu kuljetusliikkeen, liikenneyrityksen tai matkanjärjestäjän haltuun.

Laajan tason koti-irtaimiston vakuutuksesta korvataan ulkomaanmatkoilla kuljetuksessa kadonneet matkatavarat enintään 2 000 euroon asti.

Laajan tason koti-irtaimiston vakuutuksesta korvataan myös passin, viisumin tai matkalippujen uusimisesta matkan aikana aiheutuneet ylimääräiset matka-, majoitus- ja puhelinkustannukset enintään 200 euroon asti korvattavaa vahinkoa kohti.

4.4.5 Muut kustannukset

Suoranaisen esinevahingon lisäksi vakuutetussa kohteessa korvataan vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvan vahingon seurauksena kohtuulliset kustannukset, jotka vakuutuksenottajalle on aiheutunut sattuneen tai välittömästi uhkaavan vahingon rajoittamisesta, torjumisesta tai paloviranomaisen määräämästä jälkivartiointista.

4.5 Korvausrajoitukset

Vakuutuksesta ei korvata

1. omaisuuden katoamista, unohdettamista tai niiden seurauksena aiheutuvaa vahinkoa
2. varkausvahinkoa, kun tapahtumapaikka tai -aika ei voida määrittellä
3. ulkona olevan irtaimiston varastamista lukuun ottamatta pihakalustoa, pihagrilliä, lastenvaunuja, lukittua polkupyörää, lukittua venettä ja lukittua venemoottoria
4. moottoriajoneuvosta, matkailuautosta tai -perävaunusta,

- muusta perävaunusta, veneestä tai teltasta varastettua rahaa tai muita maksuvälineitä, eikä teltasta varastettua arvo-omaisuutta ja optisia tai elektronisia laitteita
5. urheilu- ja harrastusvälineiden rikkoutumista käytettäessä niitä tarkoitukseensa
 6. proteesien rikkoutumista
 7. polttomoottorille tai polttomoottorikäyttöiselle laitteelle aiheutunutta vahinkoa lukuun ottamatta ulkoapäin äkillisesti vaikuttaneen tekijän tai irtipäässeen tulen aiheuttamaa vahinkoa
 8. tietokoneohjelmien rikkoutumista tai toimimattomuutta, kun itse laite ei ole rikkoutunut
 9. haittaohjelmasta, kuten tietokoneviruksesta, aiheutunutta vahinkoa
 10. tavanomaista naarmuuntumista tai kolhiintumista
 11. vahinkoa, joka on aiheutunut rakennukselle tai irtaimelle omaisuudelle itselleen hitaasti tapahtuvasta ilmiöstä, kuten
 - syöpymisestä tai pilaantumisesta
 - homehtumisesta, sienettymisestä, lahoamisesta tai hajusta
 - kulumisesta tai aineen väsymisestä
 12. vahinkoa, joka on aiheutunut rakennukselle, irtaimelle omaisuudelle itselleen tai pihapiirille
 - pakkasesta tai jäätymisestä
 - kuumuudesta, kuivuudesta tai kondenssivedestä
 - maan painumisesta tai routimisesta
 13. vahinkoa, joka on aiheutunut sääolosuhteista tai luonnonilmiöistä, kuten
 - vesi- tai lumisateesta, tulvasta, tai aallokosta
 - jään tai lumen painosta tai niiden liikkumisesta.
- pohja-, pinta- tai sulamisvedestä.
- Vahinkopaikalla vallinneen myrskytuulen aiheuttamasta vedenpinnan noususta aiheutunut vahinko korvataan vain laajan tason vakuutuksesta.
14. sade- tai sulamisveden aiheuttamaa viemärikaivon tai putkiston tulvimisesta aiheutunutta vahinkoa eikä vahinkoa, joka aiheutuu rakennuksen ulkopuolisista syökytorvista, sadevesiviemäreistä tai muualta virranneesta sade- tai sulamisvedestä.
 15. vesikaton rikkoutumista tai vesikaton rikkoutumisesta aiheutunutta vuotovahinkoa lukuun ottamatta ehtokohdissa 4.2.7 ja 4.3.2 mainittua vahinkoa
 16. kunnallisen tai muun yleisen vesi- tai viemärijohdon tai vastaavan rakennelman rikkoutumisesta, tukkeutumisesta tai toimimattomuudesta aiheutunutta vahinkoa
 17. vahinkoa, joka on aiheutunut rakennukselle tai irtaimistolle itselleen
 - suunnittelu-, asennus-, käsittely-, käyttö-, toimitus- tai työvirheestä
 - rakenne-, valmistus- tai aineviasta
 - perustamis- tai rakennusvirheestä
 - rakenteen tai asennuksen keskenäisyydestä tai puutteellisuudesta.
 18. rakennusvahinkoa, joka on aiheutunut lattiakaivon tai sen koroke-reenkaan tai märkätilan putkiläpivientien vuotamisesta tai veden-eristyksen puutteellisuudesta.
 19. sulattamiskustannuksia, huolto- tai tilapäiskorjauksia, eikä tukkeutuneen putken tai laitteen puhdistus- tai avaamiskustannuksia

20. hukkaan valunutta ainetta tai lisääntynyttä energian kulutusta
 21. vahinkoa, jonka hyönteiset, linnut, jämseläimet, tuhoeläimet tai jyrsijät, kuten esimerkiksi hiiret, myyrät, oravat ja rotat, ovat aiheuttaneet. Laajan- ja perustason vakuutuksesta korvataan kuitenkin linnun aiheuttama ikkunan rikkoutuminen.
 22. lemmikki- tai kotieläimen aiheuttamaa vahinkoa
 23. ammattimaisesta louhinta-, kaivu-, paalutus- tai räjäytystyöstä aiheutunutta vahinkoa
 24. sodasta, kapinasta, vallankumouksesta tai muusta sen kaltaisesta yhteiskuntajärjestystä horjuttavasta tapahtumasta aiheutunutta vahinkoa
 25. vahinkoa, joka on aiheutunut ydinvastuulaissa (484/1972) tai muussa vastaavassa myöhemmässä laissa tarkoitettua ydinvahingosta
 26. vahinkoa, joka on aiheutunut maaperän, pohjaveden tai vedenottamon saastumisesta tai muusta ympäristövahingosta. Laajan ja perustason vakuutuksista korvataan kuitenkin vakuutuksenottajan rakennuksen laitteiston äkillisestä ja ennalta arvaamattomasta öljyvuotovahingosta aiheutuneet vakuutetun pihaluonnon maapohjan puhdistuskustannukset.
 27. vian etsimisestä aiheutuneita kustannuksia, mikäli vahinko ei ole tästä vakuutuksesta korvattava tai Turva ei ole kustannuksia erikseen hyväksynyt
 28. lukon vaihtamis- tai sarjoituskustannuksia, ellei avain ole joutunut ulkopuolisen haltuun varkauden, murron tai ryöstön yhteydessä ja ellei kustannus ole kohdassa 4.4.5 tarkoitettu vahingontorjuntakulu
 29. arvonalentumista tai vahingon korjauksen yhteydessä tehtyjä muutos- tai parannustoimia
 30. vahinkoa, joka korvataan jonkin muun vakuutuksen, lain, takuun, muun sopimuksen perusteella tai julkisista varoista
 31. varallisuusvahinkoja
 32. vakuutetun luvalla sisään pääseen henkilön tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella aiheuttamaa vahinkoa
 33. vahinkoa, jonka luonto aiheuttaa pihapiirin puutarhalle. Pihaluonnon kasvuston myrskyvahingot korvataan vain laajan tason vakuutuksesta.
 34. vahinkoa, joka aiheutuu jääkaapin tai pakastimen sulamisvedestä muulloin kuin tämän sopimuksen perusteella korvattavan vahingotapahtuman yhteydessä.
 35. vahinkoa, joka aiheutuu käytettäessä moottoriajoneuvoa kilpasuorituksen yhteydessä, kilpasuoritukseen tähtäävässä harjoittelussa tai muussa ajo- tai nopeusharjoittelussa.
 36. toiselle vuokrattuun rakennukseen tai huoneistoon sekä siellä olevaan irtaimistoon kohdistuneita ilkivalta- tai varkausvahinkoja muuten, kuin murron tai ryöstön yhteydessä.
 37. postilähetyksenä tai muuna erillisenä rahtina toimitetulle omaisuudelle kuljetuksen aikana sattuvia vahinkoja.
- Korvaus voidaan jättää maksamatta tai sitä voidaan alentaa suojeleuhjeissa ja yleisten sopimusehtojen kohdissa 2.2, 5.2, 6 ja 7 mainituissa tapauksissa.

Katso myös korvausmenettelystä yleisten sopimusehtojen kohta 11.

5. Suojeluohjeet

Suojeluohjeet ovat toimintaohjeita, joita noudattamalla voidaan estää vahinko tai pienentää vahinkoa.

Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu tai häneen samastettava henkilö ei noudata suojeluohjeita ja se vaikuttaa vahingon syntymiseen tai laajuuteen, korvausta voidaan vähentää tai se voidaan jättää kokonaan maksamatta.

5.1 Palovahinkojen torjunta

5.1.1 Yleinen paloturvallisuus

1. Rakennusta tai sen osaa saa käyttää vain sille suunniteltuun ja rakennusluvan mukaiseen käyttötarkoitukseen. Rakennukselle tulee olla tehtynä viranomaisen hyväksymä käyttöönototarkastus.
2. Tupakanpolto ja avotulen teko on kielletty tiloissa, joissa säilytetään herkästi syttyviä aineita tai materiaaleja.
3. Tupakoitaessa on huolehdittava savukeen turvallisesta sammuttamisesta. Tupakointi vuoteessa on kielletty.
4. Tulentekovälineet on säilytettävä lasten ulottumattomissa. Takan avotulta, kynttilää ja ulkona olevaa avotulta saa polttaa vain valvotusti. Ulkotulia ja kynttilöitä saa polttaa vain palamattomalla alustalla ja riittävän etäällä syttyvästä materiaalista. Huoneistosta poistuttaessa ja nukkumaan mentäessä tuli on sammutettava huolellisesti. Tulisijasta poistettu tuhka on säilytettävä kannellisessa ja palamattomassa astiassa erillään rakennuksesta palamattomalla alustalla.
5. Nurmikon kulottamiseen tai muuhun ulkona olevan avotulen tekoon ei saa ryhtyä metsäpalovaroituksen tai ruohikkopalovaaran ollessa voimassa. Kulotukseen tai muuhun avotulen tekoon ei myöskään saa ryhtyä ilman riittävää valvontaa eikä 30 metriä lähempänä ra-

kennuksista tai varastoidusta palavasta materiaalista kuten polttopuista. Kulotuksessa on varauduttava puusmittaisen tuulen synnyttämään palon riistäytymiseen riittävällä alkusammutuskalustolla ja miehityksellä. Kulotuksen jälkeen on paloaluetta jälkivartioitava vähintään tunnin ajan.

6. Kiukaan, hormin ja tulisijan valmistajan asennusohjeita ja ilmoittamia suojaetäisyyksiä palaviin materiaaleihin tulee noudattaa. Vaatteiden tai muun palavan materiaalin kuivattaminen ja säilyttäminen kiukaan yläpuolella tai sen välittömässä läheisyydessä sekä sähköpattereilla on kielletty.
7. Kotitalouskoneiden virta on katkaistava käytön jälkeen. Jos on mahdollista, television ja viihde-elektronikan valmiusvirta tulee kytkeä pois päältä yön ajaksi ja aina kun asunnosta poistutaan. Television riittävästä ilmanvaihdosta ja puhdistamisesta tulee huolehtia valmistajan ohjeiden mukaisesti. Sähköliettä tulee käyttää valvotusti. Huoneistosta poistuttaessa ja nukkumaan mentäessä on varmistettava, että liedestä on virta katkaistu. Syttyviä esineitä ei saa säilyttää lieden välittömässä läheisyydessä. Liesituulettimen suodattimen puhdistuksesta on huolehdittava säännöllisesti. Kylmälaitteiden riittävästä ilmanvaihdosta ja sijoituksesta tulee huolehtia valmistajan asennusohjeiden mukaisesti. Laitteen takapinnalle sekä kompressorin päälle kertynyt pöly tulee poistaa säännöllisesti. Pesukonetta tulee käyttää valvotusti. Pesukoneen ja kuivauskaapin ilmanvaihtoa ei saa estää ja niiden suodatimet tulee puhdistaa valmistajan ohjeiden mukaisesti ja säännöllisesti ylikuumenemisen estämiseksi.
8. Asuinhuoneistossa, asuin- ja huvilarakennuksessa sekä tiloissa, joissa yövytään kuten rantasaunoissa ja aitoissa,

tulee olla jokaisessa kerroksessa palo-varoitinstandardin mukainen toimiva palovaroitin. Palovaroittimia tulee olla vähintään 1 kpl jokaista alkavaa 60 m² kohden. Palovaroitin on pidettävä toimintakunnossa. Palovaroittimen toimintakunto on varmistettava säännöllisellä testauksella.

9. Palon leviämistä rajoittavien rakennusosien ja turvalaitteiden, kuten palo-ovien, paloa osastoivien rakenteiden tai palovaroittimien käytöstä, kunnossapidosta ja toimintavarmuudesta tulee huolehtia, jotta suunniteltu paloa ehkäisevä ja palon leviämistä rajaava toimivuus saavutetaan.
10. Hormin soveltuvuudessa on tärkeintä liitettävän tulisijan teholuokka. Hormin valinnassa on huomioitava tulisijan valmistajan ja pelastusviranomaisen ohjeet.

5.1.2 Palavien nesteiden ja nestekaasun käyttö ja säilytys

1. Palavien nesteiden ja nestekaasun käytössä ja säilytyksessä ei saa ylittää palavista nesteistä ja nestekaasusta annettujen asetusten määriä (Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsitte-lystä ja varastoinnista 29.1.1999/59).
2. Palavia kaasuja, palavia nesteitä ja nestekaasua ei saa säilyttää yhteisessä kellar- tai ullakkotilassa, joka on tarkoi-tettu asuntokohtaisen talousirtaimis-ton säilyttämiseen.

5.1.3 Nuohous

1. Tulisijojen, hormien ja palomuurien käyttöturvallisuutta on valvottava. Hormien säännöllisestä nuohouksesta on huolehdittava viranomaisten antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti:
 - kiinteällä polttoaineella (esimerkiksi puu ja hake), useammilla polttoai-neilla sekä kevyt- tai raskasöljyllä toi-miva tulisija on nuohottava kerran vuodessa
 - ympärivuotisessa käytössä olevan

vapaa-ajan asunnon tulisijat on nuohottava kerran vuodessa. Muun vapaa-ajan asunnon tulisijat on nuohottava kerran kolmessa vuo-
dessa.

2. Nuohoojalla tai nuohoustyöstä vastaa-valla henkilöllä on oltava nuohoojan ammattitutkinto. Jos rakennuksen tulisijat ja hormit ovat olleet yli kolme vuotta käyttämättä tai niiden käyttötarkoitus muuttuu, on nuohoo-jan tarkastettava ja tarvittaessa nuohot-tava ne ennen niiden käyttöönottoa.
3. Tulisijasta poistettu tuhka on laitettava kannelliseen metalliastiaan ja säilytettä-vä palamattomassa astiassa erillään ra-kennuksesta palamattomalla alustalla.
4. Nokipalon jälkeen on nuohooja pyy-dettävä välittömästi tarkastamaan tulisija ja savuhormi. Hormistojen on täytettävä Suomen rakentamismäärä-yskokoelman E3 vaatimukset (pienten savupiippujen rakenteet ja paloturval-lisuus).

5.1.4 Tulityöt

Tulitöitä ovat työt, joissa esiintyy kipinöin-tiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joista aiheutuu palonvaaraa. Täl-laisia töitä ovat mm. kaasu- ja kaarihitsaus, polttoleikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta sekä työt, joissa käytetään kaasu-poltinta, muuta avotulta tai kuumailma-puhallinta.

1. Tulitöiden tekeminen on sallittua vain tilassa, joka täyttää vakituisen tulityöpaikan vaatimukset. Vakituksella tulityöpaikalla tarkoitetaan erityistä tulitöiden tekemiseen varattua aluetta tai paloteknistä osastoa, joka on suun-niteltu tulitöiden turvallista tekemistä varten. Ajoneuvosuojassa ei saa tehdä tulitöitä.
2. Rakennuksen rakentamiseen ja kor-jaamiseen liittyvien välttämättömien ja tilapäisten tulitöiden tekeminen on kuitenkin sallittua myös tilapäisellä tuli-

työpaikalla silloin, kun tulityön tekijällä on voimassa oleva tulityökortti ja noudatetaan seuraavia turvamääräyksiä:

- tulitöiden tekemisessä on aina noudatettava erityistä varovaisuutta
 - ennen tulityöhön ryhtymistä syttyvät aineet ja materiaalit on poistettava tai suojattava
 - tulityöpaikalle on varattava riittävä alkusammutuskalusto, kuitenkin vähintään yksi 43 A 183 B-C teholuokan (12 kg A-BIII-E) käsisammutin. Lisäksi tulityöpaikan välittömään läheisyyteen on varattava toinen vastaava käsisammutin tai kaksi 27 A 144 B-C teholuokan (6 kg A-BIII-E) käsisammutinta tai paineellinen vesiletku.
 - tulitöitä tehtäessä on järjestettävä palovartiointi työn ajaksi ja työn lopettamisen jälkeen vähintään yhden tunnin ajaksi.
 - Erityisesti tilapäisten tulitöiden palovaaran vuoksi on mahdollisuuksien mukaan harkittava tulitöille vaihtoehtoisia ns. kylmiä työmenetelmiä. Vaihtoehtoisia työmenetelmiä ovat esimerkiksi työstömenetelmät ja sellaiset liitos- ja katkaisutavat, joista ei synny kipinöitä ja joissa ei käytetä avotulta.
3. Jäätyneitä putkia tai muuta jäätyneitä omaisuutta ei saa sulattaa avotulella eikä kuumailmapuhaltimella.

5.1.5 Sähköturvallisuus

1. Sähkötöitä ovat sähkölaitteistojen asennustyöt sekä sähkölaitteiden ja -laitteistojen korjaus- ja huoltotyöt. Sähkötöitä saavat tehdä vain lain, asetuksen ja viranomaismääräysten edellytykset täyttävät henkilöt ja yritykset.
2. Vialliset valaisimet, lämmittimet ja muut sähkölaitteet on korjattava välittömästi. Viallisten sähkölaitteiden käyttö on kielletty. Korjauskelvottomat ja käytöstä poistetut laitteet on hävitettävä asianmukaisesti.

3. Jatkojohtoja käytettäessä niiden tulee olla käyttötarkoitukseen hyväksytyjä johtoja ja niiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti. Irrallisilla jatkojohtoilla ei saa korvata kiinteitä sähköasennuksia.

5.2. Murto- ja varkausvahinkojen torjunta

1. Irtaimistoa on säilytettävä suojaavasti suljetussa tilassa. Irtaimiston säilytystilat sekä vakuutuksen kohteena olevan rakennuksen ikkunat, ovet ja muut sisäänpääsytiät on pidettävä lukossa. Jos arvo-omaisuuden määrä on yli 85 000 euroa, on kaikissa ulko-ovissa oltava varmuuslukot.
2. Kun omaisuutta säilytetään ns. yhteis-tiloissa, joihin esimerkiksi taloyhtiön asukkaat pääsevät, on omaisuuden oltava lukittuna.
3. Lastenvaunut on yön ajaksi siirrettävä lukittuun tilaan.
4. Mukana olevaa omaisuutta on valvottava varkauksien varalta. Valvonnalla tarkoitetaan sellaista näköyhteyttä omaisuuteen, että vakuutettu tai joku muu hänen lukuunsa voi havaita, jos asiaan kuulumattomat koskevat omaisuuteen. Jos hotellihuoneessa tai vastaavassa majoitustilassa säilytettävän omaisuuden yksikköarvo taikka rahojen ja maksuvälineiden yhteisarvo ylittää 350 euroa, niitä on säilytettävä asianmukaisessa erikseen lukittavassa tilassa, kuten matkalaukussa tai tallelokerossa, kun se on mahdollista ottaen huomioon esineen koko, käyttö ja olosuhteet.
5. Rahat ja arvoesineet on kuljetettava käsimatkatavarana silloin, kun niitä kuljetetaan yleisissä kulkuneuvoissa.
6. Avaimia ei saa jättää eikä piilottaa asunnon tai säilytystilojen läheisyyteen. Avaimien ei saa merkitä sen haltijan nimeä eikä asunnon osoitetta. Lukko on vaihdettava tai sarjoitettava uudelleen, jos avain joutuu ulkopuolisten haltuun.

7. Veneessä olevaa irtaimistoa on säilytetävä lukitussa tilassa.
8. Kun pysäköidyssä autossa, matkailu- tai muussa perävaunussa tai veneessä säilytetään arvokasta tai varkausaltista omaisuutta, kuten optisia tai elektronisia laitteita ja arvoesineitä, on ovien (perävaunussa kuomun) oltava lukittuna ja omaisuuden joko peitettynä tai muuten piilossa.
9. Pankki- ja luottokorttia ja niiden tunnuslukuja ei saa säilyttää lähekkäin, kuten samassa laukussa, lompakossa tai laatikossa.
10. Ampuma-asetta on säilytettävä lukitussa paikassa tai muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-aseeseen kuuluvaa aseosa säilytetään erillään. Näin säilytettynä ne eivät kuitenkaan saa olla paikassa, josta ne on helppo anastaa.

5.3 Vuotovahinkojen ja luonnonilmiöiden aiheuttamien vahinkojen torjunta

1. Vesijohtoverkkoa on hoidettava huolellisesti ja suojeltava sitä jäätymiseltä. Rakennuksen kaikissa huoneissa ja tiloissa, joissa on putkisto, on huolehdittava riittävästä ja tasaisesta vähintään +10 °C lämpötilasta. Lisäksi on huolehdittava riittävästä valvonnasta huomioiden sääolosuhteet. Johtoverkko ja siihen liittyvät laitteet on tyhjennettävä vedestä, kun rakennus jätetään kylmänä vuodenaikana ilman edellä mainittua riittävästä lämmitystä ja valvontaa.
2. Astian- ja pyykinpesukoneen liitännän on oltava valmistajan tai maahantuojan sekä viranomaisten antamien määräysten ja ohjeiden mukainen. Pesukoneen toimintaa on valvottava. Sitä ei saa jättää päälle, kun asunnosta poistutaan. Pesukoneen hana on suljettava aina käytön jälkeen.
3. Päävesihana on suljettava välittömästi, kun havaitaan vuotovahinko tai epäillään sitä. Päävesihana on vapaa-ajan asunnoissa suljettava aina, kun tila ei

ole jatkuvassa käytössä.

4. Rakennuksen seinustalla tai ajoneuvosuojaissa oleva vesihana on suljettava aina käytön jälkeen.
5. Teräsöljysäiliöt ja niihin liittyvät putkistot on tarkastettava vähintään kymmenen vuoden välein. Pohjavesialueilla sijaitsevien rakennusten maanalaiset teräsöljysäiliöt ja niihin liittyvät putkistot on tarkastettava vähintään viiden vuoden välein ja muut kuin metallisäiliöt vähintään kymmenen vuoden välein. Tarkistuksissa on käytettävä Turvatekniikan keskuksen hyväksymiä määräaikaistarkastusliikkeitä. Käytöstä poistetuista lämmitysöljysäiliöistä on poistettava lämmitysöljy, laitteistot on tehtävä vaarattomiksi ja täyttöputki on välittömästi tulpattava.

5.4 Kuljetettavana oleva omaisuus

1. Kuljetettavana oleva omaisuus on pakattava tälle tavaralle sopivalla tavalla niin, että se kestää tavanomaiset säännöt ja kuljetuksen rasitukset. Helposti rikkoutuvat esineet, kuten kamerat, tietokoneet ja lasiesineet, tulee kuljettaa käsimatkatavarana silloin, kun niitä kuljetetaan yleisissä kulkuneuvoissa.
2. Nesteet sekä tahraavat ja syövyttävät aineet on pakattava niin suojaavasti, etteivät ne aiheuta vahinkoa muille matkatavaroille.

6. Vahinkojen korvaaminen

6.1 Korvauksen hakeminen

Vahingosta on ilmoitettava Turvaan mahdollisimman pian. Vahinkoilmoitus on tehtävä vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija saa tietää mahdollisuudestaan saada korvausta ja viimeistään 10 vuoden kuluttua vahingon sattumisesta. Tieto mahdollisuudesta saada korvausta katsotaan toteutuneeksi silloin, kun korvauksen

hakijalla on tieto vahingon sattumisesta ja voimassaolevasta vakuutuksesta.

Jos on tapahtunut rikos, on siitä tehtävä ilmoitus poliisille ja toimitettava Turvaan jäljennös rikosilmoituksesta.

Jos esine on vahingoittunut tai kadonnut kuljetuksen aikana, vahingosta on ilmoitettava myös kuljetusliikkeen tai liikennevirityksen edustajalle.

Turvalle on myös varattava mahdollisuus vahingon tarkastamiseen ennen vahingon korjaamista tai vahingoittuneen omaisuuden hävittämistä.

Korvauksen hakijan velvollisuuksista, korvausoikeuden vanhentumisesta ja vakuutusyhtiön velvollisuuksista kerrotaan yleisten sopimusehtojen kohdassa 11 "Korvausmenettely"

6.2 Korvauksen enimmäismäärät

Turva on velvollinen korvaamaan omaisuudesta enintään sen uudishinnan tai nykyhinnan. Jos omaisuus on vakuutettu erikseen sovitusta vakuutusmäärästä, on tämä vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä suurin mahdollinen korvaus.

Täysarvoon perustuvassa vakuutuksessa irtaimistovahinko korvataan enintään vakuutuskirjassa merkittyyn enimmäismäärään asti, vaikka uudishinnan mukainen korvaus ylittäisi vakuutuskirjaan merkityn enimmäiskorvausmäärän.

Vakuutukseen liittyvät enimmäiskorvausmäärät on merkitty joko vakuutuskirjaan tai ne on kerrottu näissä ehdoissa.

6.3 Vahingon määrän laskeminen

Vakuutus korvaa vain todellisen menetyksen. Siksi käytetyn omaisuuden ikä vaikuttaa vahingon määrän arviointiin. Omaisuuden ikä huomioidaan ehtojen 6.3.1 - 6.3.4 mukaisesti. Muut vahingon

määrän laskemisessa huomioitavat tekijät on kerrottu kohdassa 6.3.5.

Korjauskustannuksissa ei oteta huomioon rakennusosien entistämisen aiheuttamaa kustannusten lisääntymistä. Lainsäädännön vaikutus vahingon ja korvauksen määrään huomioidaan ehtokohdan 6.3.5.2 mukaisesti.

6.3.1 Vahingon määrän laskeminen määriteltujen ikäpoistojen avulla

Vahingon määrää laskettaessa vähennetään omaisuuden uudishinnasta vuotuiset ikäpoistot taulukon 1 mukaisesti.

Ehtokohdissa 6.3.2, 6.3.3 ja 6.3.4 kerrotaan muun kuin tässä taulukossa olevan omaisuuden vahingon määrän laskemisesta.

Ikäpoistoa ei vähennetä käyttöönottovuodelta eikä sitä seuraavalta vuodelta. Käyttöönottovuodella tarkoitetaan sitä vuotta, jolloin esine on otettu käyttöön. Käyttöönottovuosi päättyy kalenterivuoden vaihtuessa riippumatta siitä, mihin aikaan vuodesta esine on otettu käyttöön. Ikäpoisto vähennetään myös vahinkovuodelta. Taulukkoon merkityn omaisuuden arvoksi jää aina vähintään 10 % uudishinnasta.

Esimerkki: Pesukone on hankittu 1.7.2007 ja se rikkoutuu 3.3.2010. Ikäpoistoa ei vähennetä käyttöönottovuodelta 2007 eikä sitä seuraavalta vuodelta 2008. Ikäpoisto vähennetään vuodelta 2009 ja vahingon sattumisvuodelta 2010. Vahingon määrä saadaan siten taulukosta neljännen (4) ikävuosisarakkeen kohdalta ja se on 84 % uuden vastaavan laitteen hinnasta.

Vahingoittuneen omaisuuden korjauskelpoisuus vaikuttaa vahingon määrän laskemiseen seuraavasti:

- jos irtaimistoon kuuluva omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään omaisuuden uudishinta, josta on

Taulukko 1

	Ikkäpoisto %	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
		käyttöön- ottovuosi	Korvattava määrä prosentteina														
Rakennuksen LVISA-laitteista putkisto, sähköjohdot ja -kaapelit, aurinkopaneelit sekä polttoainesäiliöt (ei palovahingoissa)	3	100	100	97	94	91	88	85	82	79	76	73	70	67	64	61	...
Muut rakennuksen LVISA-laitteet, tuuligeneraattori (ei palovahingoissa)	6	100	100	94	88	82	76	70	64	58	52	46	40	34	28	22	...
Kodinkoneet, kylmiö ja keskuspölynimuri (ei palovahingoissa)	8	100	100	92	84	76	68	60	52	44	36	28	20	12	10	10	
Viihde- ja muut elektroniset laitteet, stereot, tv ja kamerat	8	100	100	92	84	76	68	60	52	44	36	28	20	12	10	10	
Atk-laitteet	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Urheilu- ja harrastusvälineet	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Retkeily- ja kalastusvälineet	8	100	100	92	84	76	68	60	52	44	36	28	20	12	10	10	
Soutuvene, moottori (enintään 5 hv), jolla ja kanootti	6	100	100	94	88	82	76	70	64	58	52	46	40	34	28	22	...
Vaatteet ja jalkineet	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Polkupyörä varusteineen	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Työkalut ja -välineet	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Ansiotyöhön liittyvät työkalut ja -välineet	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Silmä- ja aurinkolasit sekä piilolinssit	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Moottoroidut laitteet	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Matkapuhelimet	20	100	100	80	60	40	20	10	10								
Lapsen turvaistuin, suksiboksi, ajopuku, ajokypärä, ajokäsineet ja ajosaappaat	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				
Proteesit ja apuvälineet, kuten kuulokoje ja pyörätuoli	10	100	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	10				

vähennetty omaisuuden ikään perustuvat poistot

- jos rakennuksen LVISA-laitteisiin kuuluva omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, josta vähennetään omaisuuden ikään perustuvat poistot
- jos irtaimistoon tai rakennuksen LVISA-laitteisiin kuuluvaa omaisuutta ei voida korjata, vahingon määrä on uudishinta, josta vähennetään omaisuuden ikään perustuvat poistot.

LVISA-laitteiden vahingoissa laitteen uudishinta-, korjaus- ja asennuskustannusten lisäksi myös vian etsimisestä ja vahingon korjaamisesta aiheutuneista rakenteiden avaamis- ja sulkemiskustannuksista sekä maankaivu- ja täyttökustannuksista vähennetään vahingoittuneen omaisuuden ikään perustuvat poistot.

Ikäpoistoja ei kuitenkaan vähennetä vian etsimisestä tai vahingon korjaamisesta aiheutuneista rakenteiden avaamis- ja sulkemiskustannuksista, jos nämä kustannukset ovat olleet tarpeen vuodon rakennukselle aiheuttaman vahingon korjaamiseksi.

6.3.2 Vahingon määrän laskeminen alapohjavahingoissa

Perustason vakuutuksessa rakennuksen alapohjaan asennetun putkiston rikkoutumisesta aiheutuneissa vuotovahingoissa tehdään rakennuksen korjaus- ja jälleenhankintakustannuksista vähennys putkiston iän mukaan taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2

Putkiston ikä	Vähennys vahingon määrästä
10 – 20 v	15 %
yli 20 v	25 %

Vähennys lasketaan vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvan rakennusvahingon

määrästä. Vähennyksen enimmäismäärä vahinkoa kohti 10 000 euroa.

6.3.3 Vahingon määrän laskeminen omaisuudelle, jolle ei ole määritelty ikäpoistoja

Omaisuudelle, jota ei ole mainittu taulukoissa 1 ja 2, vahingon määrä lasketaan kohdissa 6.3.3.1 ja 6.3.3.2 olevien sääntöjen avulla.

6.3.3.1 Uudishinnan mukainen vahingon määrä

Jos omaisuuden arvo on vahinkohetkellä vähintään puolet uudishinnasta ja omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään omaisuuden uudishinta (vertaa kohta 1 uudishinnan määritelmä).

Jos omaisuutta ei voida korjata, vahingon määrä on enintään uudishinta Jos rakennusta ei korjata, vahingon määrä on kuitenkin enintään rakennuksen käypä arvo vahinkohetkellä.

6.3.3.2 Nykyhinnan mukainen vahingon määrä

Jos omaisuuden arvo on vahinkohetkellä alle puolet uudishinnasta, vahingon määrä on enintään omaisuuden nykyhinta (vertaa kohta 1 nykyhinnan määritelmä).

Jos irtaimistoon kuuluva omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on korjauskustannukset, kuitenkin enintään omaisuuden nykyhinta.

Jos rakennus tai rakennusta palveleva, kohdassa 3.2.1 mainittu omaisuus voidaan korjata, vahingon määrä on nykyhinnan ja uudishinnan välinen suhde omaisuuden korjauskustannuksista. Vahingon määrä korjauskustannuksista on kuitenkin enintään omaisuuden nykyhinta.

Rakennuksen vahingoissa nykyhinnan mukainen vahingon määrä on kuitenkin

enintään rakennuksen käypä arvo vahinkohetkellä.

Jos omaisuutta ei voida korjata, vahingon määrä on enintään omaisuuden nykyhinta.

6.3.4 Vahingon määrän laskeminen erityistapauksissa

6.3.4.1 Käyvän arvon mukainen vahingon määrä

Seuraavalle omaisuudelle vahingon määrä lasketaan käyvän arvon mukaan, kun omaisuudella on ikää vähintään viisi vuotta:

- musiikki-instrumentit oheislaitteineen, kuten kitara ja vahvistin
- ampuma-aseet
- kiikarit, objektiivit, järjestelmäkamerat, lukuun ottamatta järjestelmädigikameroita.

Korvauksen määrä on ensisijaisesti vahingoittuneen esineen korjauskulut, kuitenkin enintään esineen käypä arvo.

6.3.4.2 Ensivastuun mukainen vahingon määrä

Kun rakennus on vakuutettu ensivastuuvakuutuksella, ja jos rakennus vahingon jälkeen korjataan, rakennuksen osavahinko (korjauskustannukset) korvataan täysimääräisenä korvauksen enimmäismäärän ollessa kuitenkin rakennuksen vakuutusmäärä. Jos rakennusta ei vahingon jälkeen korjata, osavahinko korvataan vahingoittumisasteen mukaisena osana vakuutusmäärästä.

6.3.4.3 Pihalue ja puutarha

Pihaksi kunnostetun alueen ja sen puutarhan vahingot korvataan niiden kunnostuskustannusten perusteella enintään 4 000 euroon asti, ellei muuta ole sovittu. Luonnontilassa olevan pihan kunnostuskustannuksia ei korvata. Puista korvataan niiden metsätaloudellinen vahinko kolmella kerrottuna. Pensaista ja sellaisista

puista, joilla ei ole metsätaloudellista arvoa, suoritetaan korvauksena uuden taimen hinta kolmella kerrottuna sekä kohtuulliset kuljetus- ja istutuskustannukset. Mikäli tuhoutunutta lajia ei ole Suomessa kaupapuutarhoissa normaalisti kaupan, korvataan vahinko lähinnä vastaavan kaupan olevan taimen arvon mukaan.

6.3.4.4 Varaosien saatavuuden vaikutus vahingon määrään

Mikäli omaisuus on korjauskelvotonta sen vuoksi, että varaosia ei saada Suomesta tai kohtuullisin kustannuksin ulkomailta suhteessa omaisuuden arvoon, vahingon määrä on enintään 30 % uudishinnasta.

6.3.5 Muut vahingon määrän laskemisessa huomioitavat tekijät

6.3.5.1 Jäännösarvo

Mikäli vahingoittunutta omaisuutta ei voida korjata, mutta omaisuudelle jää vahingon jälkeen arvoa, vähentää tämä omaisuuden jäännösarvo vahingon määrää.

Jos kuitenkin vahingon jälkeen jäljelle jääneitä rakennusosia ei maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) tai yleisistä teistä annetun lain (243/1954) tai muiden vastaavien myöhempien lakien perusteella, voimassa olevan rakennuskiellon tai rakentamisrajoituksen vuoksi voida käyttää hyväksi rakennuksen saattamisessa entiseen kuntoonsa, ei jäännösarvoa huomioida tältä osin kokonaisuudessaan. Jäännösarvon vähentyminen lasketaan tällaisessa tapauksessa siten, että jäännösarvosta vähennetään se hinta, joka jäljelle jääneistä rakennusosista saadaan, kun ne myydään pois siirrettäviksi.

Vakuutuksenottajan on esitettävä selvitys siitä, että rakennuskielto tai rakentamisrajoitus on voimassa. Jos Turva pyytää, vakuutuksenottajan on haettava poikkeuslupaa rakennuksen saattamiseksi entiseen kuntoon, ja jos lupaa ei myönnetä, vakuutuksenottajan on haettava muutosta pää-

tökseen. Vakuutusnottajan tulee Turvan pyynnöstä valtuuttaa Turva edustamaan häntä poikkeuksen hakemista koskevassa asiassa.

6.3.5.2 Lainsäädännön tai viranomaismääräysten vaikutus vahingon ja korvauksen määrään

Jos rakennusta ei voida pakottavien viranomaismääräysten muuttumisen vuoksi rakentaa uudelleen alkuperäisen rakennuksen kaltaisena, lisätään vahingon määrään muuttuneista viranomaismääräyksistä aiheutuvat kustannukset, enintään kuitenkin 10 prosenttia ilman näitä kustannuksia lasketun vahingon määrästä. Korjausrakentamisessa näitä lisäkustannuksia ei korvata.

Jos viranomaisen (esim. museovirasto) määräyksen vuoksi korjausrakentamista ei voida toteuttaa nykyaikaisin rakenneosin, yleisesti Suomessa kaupan olevilla rakennustarvikkeilla ja tavanomaisin työmenetelmin, korvataan poikkeavasta rakennustavasta aiheutuneita lisäkustannuksia enintään 10 prosenttia laskettuna tavanomaiseen tapaan toteutettavan korjaustyön kustannuksista.

6.3.5.3 Verotuksen vaikutus vahingon määrään

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon verotuksesta, kuten arvonlisäverosta, annetut säännökset.

6.3.5.4 Alivakuutus

Vakuutusmäärällisessä vakuutuksessa omaisuus on alivakuutettu, jos vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden oikeaa arvoa pienempi. Tällöin korvauksen osalta noudatetaan yleisten sopimusehtojen kohdan 12 säännöksiä.

6.3.5.5 Ylivakuutus

Vakuutusmäärällisessä vakuutuksessa omaisuus on ylivakuutettu, jos vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omai-

suuden oikeaa arvoa suurempi. Tällöin korvauksen osalta noudatetaan yleisten sopimusehtojen kohdan 12 säännöksiä.

6.3.5.6 Väärien tai puutteellisten tietojen vaikutus korvauksen määrään

Jos täysarvovakuutuksessa vakuutetusta kohteesta kysytyt tiedot on ilmoitettu virheelliseksi tai vakuutusnottajan muun virheellisen ilmoituksen johdosta on peritty liian vähän vakuutusmaksua, suoritetaan vahinkotapauksessa korvaus perityn ja todellisen vakuutusmaksun välisessä suhteessa.

6.3.6 Omavastuu

Vakuutusnottajalla on jokaisessa vahinkotapauksessa vakuutuskirjaan merkitty omavastuu, ellei kyseessä ole kohdassa 6.3.6.1 mainittu poikkeava omavastuu.

Omavastuu vähennetään näiden vakuutusehtojen mukaisesti lasketusta vahingon määrästä. Joskus vahinko kohdistuu samanaikaisesti useammalle vakuutusnottajan Turvan esinevakuutuksella vakuutetulle kohteelle. Jos näillä kohteilla on eri omavastuu, vähennetään vain suurin omavastuu.

6.3.6.1 Poikkeavat omavastuut

Omavastuuta ei vähennetä

- vahingon rajoittamis- ja torjumiskustannuksista
- ehtokohdassa 4.4.4 tarkoitetuista välttämättömyystarvikkeiden hankinta- ja matkatavaroiden etsimiskustannuksista
- jos seuraava kohteeseen asennettu, asianmukaisesti toiminut laite on oleellisesti vähentänyt vahingon määrää:
 - hälytinallaiteisto (lukuun ottamatta palovaroitinta)
 - oven varmuuslukko, murron yhteydessä
 - VAT:n hyväksymä ajoneuvohälytin, murron yhteydessä
 - astian- tai pyykinpesukoneen alle laitettu turvakaukalo

- uuden ylijännitesuojan hankintakustannuksista, jos sähkölaitetta suojannut ylijännitesuoja on rikkoutunut ukkosen tai muun ylijännitteen seurauksena.

Korotetut omavastuut

- rakennuksen yli 20 vuotta vanhan putkiston rikkoutumisesta aiheutuneessa vuotovahingossa vähennetään vakuutetulle rakennukselle valittu omavastuu kaksinkertaisena
- tulitöistä aiheutuneissa palovahingoissa vähennetään vakuutetulle omaisuudelle valittu omavastuu kolminkertaisena
- toiselle vuokratun rakennuksen tai rakennuksen osan vahingoissa vähennetään rakennuksen omavastuu kaksinkertaisena
- erikseen vakuutettujen työkalujen ja ansiotyövälineiden murto- ja varkausvahingoissa autossa, peräkärryssä tai vakuutuspaikan ulkopuolella vähennetään omavastuuna aina 25 % korvattavan vahingon määrästä, kuitenkin vähintään kohteelle valitun omavastuun määrä.

6.3.6.2 Omavastuun ja muiden vähennysten vähentämisyjärjestys

Omavastuut ja muut näissä ehdoissa tai yleisissä sopimusehdoissa mainitut vähennykset lasketaan vahingon määrästä seuraavassa järjestyksessä:

1. mahdollisen veron määrä
2. omaisuuden ikään perustuva vähennys (ikäpoisto)
3. omavastuu
4. korvauksen mahdollinen alennus (esimerkiksi laiminlyönti suojeleuhjeiden noudattamisessa tai alivakuutus).

6.3.7 Vahingon selvittelykulut

Jos Turva joutuu vahinkokäsittelyä varten pyytämään korjauskustannusarvion tai viranomaistodistuksia, kuten lainhuuto- ja rasiustodistuksia, se korvaa tästä aiheutuneet asiakirjamaksut. Muita vahingon

selvittelystä aiheutuvia kuluja, kuten matka- ja puhelinkuluja ei korvata.

6.4. Korvauksen suorittaminen

6.4.1 Rahakorvaus ja sen vaihtoehdot

Turvalla on oikeus korvata vahingoittunut omaisuus joko uudelleen rakennuttamalla, korjauttamalla, hankkimalla uutta vastaavaa omaisuutta tai maksamalla rahakorvaus. Ensisijaisesti omaisuusvahinko korvataan korjauttamalla.

Turvalla on oikeus määrätä korjausliike, hankintapaikka, tavarantoimittaja tai rakentaja. Rahakorvauksen määrä lasketaan siitä hinnasta, jolla Turva voisi hankkia tilalle vastaavanlaisen esineen. Hankintahinnasta vähennetään omaisuuden ikään perustuvat poistot ja omavastuu.

6.4.2 Uudishinnan mukainen korvaus

Vahingosta maksetaan uudishinnan mukainen korvaus, kun omaisuuden nykyhinta on vähintään puolet uudishinnasta. Uudishinnan mukainen korvaus edellyttää, että vahingoittunut omaisuus kahden vuoden kuluessa vahinkotapahtumasta joko korjataan tai samalle sijaintipaikalle rakennetaan tai irtaimen omaisuuden tilalle hankitaan uutta samanlaatuisia ja samaan käyttöön tarkoitettua omaisuutta. Jos rakentaminen viivästyy viranomaisten toimenpiteen johdosta, viivästysaika lisätään kahden vuoden määräaikaan.

Uudishinnan mukainen korvaus maksetaan seuraavasti:

- ensin maksetaan nykyhinnan mukainen korvaus
- uudishinnan ja nykyhinnan mukaisten korvausten erotus maksetaan uudishinnan edistymisen mukaan, kun Turva on saanut selvityksen edellä mainituista jälleenhankintatoimenpiteistä ja nykyhinnan mukainen korvaus on käytetty jälleenhankintaan
- uudishinnan mukainen korvaus maksetaan enintään toteutuneiden kustan-

nusten mukaisena.

Oikeus uudishinnan mukaiseen korvaukseen on vain vakuutuksenottajalla tai sillä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa. Oikeutta ei voi siirtää.

6.4.3 Omaisuuden lunastaminen

Turvalla on oikeus lunastaa vahingoittunut omaisuus tai sen osa jäännösarvosta. Tässä tapauksessa omaisuuden arvo arvioidaan korvauksen laskentaa koskevan kohdan 6.3 mukaan.

Jos vakuutettu saa menetettyä omaisuuttaan takaisin korvauksen maksamisen jälkeen, on hänen viipymättä joko luovutettava omaisuus Turvalle tai palautettava vakuutuksesta saatu korvaus.

6.4.4 Korvaus kiinnitetystä omaisuudesta

Korvaus velan vakuudeksi annetusta, kiinnitetystä omaisuudesta maksetaan ensisijaisesti kiinnityksenhaltijalle, esimerkiksi pankille. Korvaus voidaan kuitenkin maksaa vakuutuksenottajalle, kun korvauksen määrä on omaisuuden arvoon verrattuna vähäinen, tai jos kiinnityksenhaltijat ovat antaneet suostumuksensa korvauksen maksamisesta vakuutuksenottajalle. Vakuutuksenottajan tulee esittää selvitys tästä kiinnityksenhaltijoiden suostumuksesta.

7. Indeksisidonnaisuus

Vakuutuksen vakuutusmaksut, enimmäiskorvausmäärät, vakuutusmäärät ja omavastuut on sidottu indeksiin, ellei vakuutuskirjaan ole muuta merkitty.

Omaisuusvakuutuksissa vakuutusmaksu ja mahdolliset enimmäiskorvaus- tai vakuutusmäärät on sidottu irtaimiston osalta kuluttajahintaindeksiin ja rakennuksen tai rakennukseen rinnastettavan omaisuuden

osalta rakennuskustannusindeksiin. Indeksiin sidotuissa vakuutuksissa noudatetaan seuraavia sääntöjä:

- perusindeksi on vakuutuksen alkamisvuotta edeltävän heinäkuun indeksiluku. Tarkistusindeksi on vakuutuskirjaan merkityn vakuutuskauden alkamista edeltävän vuoden heinäkuun indeksiluku. Tarkistushetki on vakuutuskauden alkamispäivä.
- tarkistuksessa enimmäiskorvaus- ja vakuutusmäärät sekä omavastuut pyöristetään täysiin euroihin. Vakuutusmaksut pyöristetään täysiin sentteihin.
- enimmäiskorvausmääriä, omavastuita ja vakuutusmaksuja korotetaan indeksin muutoksen suhteessa vasta, kun pyöristyssäännön mukaan indeksillä on vaikutusta korotettavaan summaan. Näiden korotusten yhteydessä otetaan huomioon ne indeksimuutokset, joiden vaikutusta ei edellisinä vuosina ole laskettu.

8. Muut vakuutukseen sovellettavat ehdot

Muilta osin noudatetaan yleisiä sopimusehtoja ja vakuutuskirjaan mahdollisesti liitettyjä muita ehtoja tai suojeluohjeita.

VASTUUTURVA

1. Vakuutuksen tarkoitus

Vastuuvakuutuksen tarkoituksena on näiden ehtojen ja yleisten sopimusehtojen mukaisesti vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvissa tapauksissa

- korvata toiselle aiheutetut henkilö- ja esinevahingot, joista vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan

- korvausvastuussa
- selvittää vakuutuksenottajalle esitettyjen korvausvaatimusten peruste ja määrä
- hoitaa oikeudenkäyntiä, jos korvausvaatimus joutuu oikeuskäsittelyyn.

2. Vakuutetut

Vakuutettuina ovat vakuutuksenottaja ja hänen kanssaan samassa taloudessa vakinaisesti asuvat henkilöt, jotka tosiasiallisesti asuvat ja on väestörekisteriin merkitty asuviksi samaan osoitteeseen.

Jos vakuutuksenottaja on kuollut vakuutuskauden aikana, vakuutettuina ovat henkilöt, jotka vakuutuksenottajan kuollessa asuivat vakinaisesti hänen kanssaan yhteisessä taloudessa, ellei heillä ole omaa vakuutusta.

Jos vakuutuksenottaja on yhteisö, vastuu- vakuutus koskee sitä vain vakuutuksessa mainitun kiinteistön omistajana.

3. Vakuutuksen voimassaoloalue

Vakuutus on voimassa kaikkialla maailmassa, Suomen rajojen ulkopuolella kuitenkin enintään 12 kuukautta matkan alkamisesta.

4. Korvattavat vahingot ja niihin liittyvät rajoitukset

4.1 Korvattavat vahingot

Vakuutuksesta korvataan yksityishenkilönä toiselle aiheutettu henkilö- ja esinevahin-

ko, joka todetaan vakuutuskauden aikana ja josta vakuutettu on voimassa olevan oikeuden mukaan korvausvastuussa.

Voimassaolevan oikeuden mukaan vahinkojen korvaamisen lähtökohtana on, että jokainen vastaa itse kohdalleen osuneesta vahingosta. Vakuutettu voi joutua korvausvastuuseen, jos hän on aiheuttanut vahingon huolimattomalla toiminnallaan tai vakuutettu muutoin on voimassaolevan oikeuden mukaan korvausvastuussa tapahtuneesta.

4.1.1 Lapsen aiheuttamat vahingot

Vakuutuksesta korvataan lapsen aiheuttama vahinko, siinä laajuudessa, kun lapsi ikänsä puolesta on siitä korvausvastuussa. Tämä säännös ei koske vahinkoa, josta joku toinen on korvausvastuussa eikä vahinkoa, joka aiheutuu sille, jonka hoitettavana tai valvonnassa lapsi vahingon sattuessa oli.

4.1.2 Koiran aiheuttamat vahingot

Vakuutuksesta korvataan vakuutetun tuottamuksesta riippumatta vakuutetun omistaman koiran aiheuttama henkilövahinko sekä vahinko, jonka koira aiheuttaa välittömässä yhteentörmäyksessä moottorijoneuvon kanssa.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata vahinkoa, josta koiran hoitaja tai joku muu kuin vakuutettu on korvausvastuussa, eikä myöskään vahinkoa, joka aiheutuu koiran hoitajalle tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa asuvalle henkilölle.

4.2 Korvausrajoitukset

4.2.1 Itselle tai työntekijälle aiheutettu vahinko

- Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu
- vakuutetulle itselleen, muulle vakuutetulle tai oikeushenkilölle, jonka määräysvallasta vakuutetuilla yhteensä on yli puolet

- vakuutetun työntekijälle tai tähän rinnastettavalle siltä osin kuin hän on oikeutettu saamaan vahingosta korvausta lakisääteisestä tapaturma- tai liikennevakuutuksesta.

4.2.2 Sopimusvastuu

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa siltä osin kuin korvausvastuu perustuu sopimukseen, takuuseen tai muuhun sitoumukseen, ellei korvausvastuuta olisi ilman kyseistä sitoumusta.

4.2.3 Tietoisuus virheestä

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu virheestä tai virheellisyydestä, josta vakuutettu oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen vakuutuksen voimaantullessa.

4.2.4 Käytettävänä oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa omaisuudelle, joka vahingon aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin tapahtuessa on tai oli jonkun tällä vakuutuksella vakuutetun hallussa, lainassa tai muutoin hänen hyödykseen käytettävänä.

Vakuutus kattaa kuitenkin korvausvastuun, joka vakuutetulle aiheutuu hänen ja hänen perheensä vakituksena asuntona käytetyn osake- tai vuokrahuoneiston rakenteille tai laitteille äkillisesti tuotetusta vahingosta. Vakuutus kattaa myös matkan aikana asuntona käytetyille vuokra- tai osakehuoneistolle aiheutetun vahingon.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- omaisuudelle, joka asunto-osakeyhtiölain kunnossapitovastuun mukaan kuuluisi omistajan kunnossapidettäväksi (esimerkiksi pinnoitteet)
- huoneiston huonosta hoidosta, kulumisesta tai muusta ei-äkillisestä syystä
- omakotitalolle tai muulle vastaavalle

vakuutetun asuinkäytössä olevalle kiinteistölle.

4.2.5 Käsiteltävänä tai huolehdittavana oleva omaisuus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa omaisuudelle, joka vahingon aiheuttaneen teon tai laiminlyönnin tapahtuessa on tai oli vakuutetun tai jonkun muun tämän lukuun

- valmistettavana, asennettavana, korjattavana taikka muulla tavoin käsiteltävänä
- säilytettävänä
- suojaus- tai vahingontorjuntavoitteen alaisena, kun otetaan huomioon vakuutetun toiminnan tai vahinkoa aiheuttaneen teon luonne ja sen välitön vaikutuspiiri
- muulla tavoin huolehdittavana.

4.2.6 Kiinteistön tai osakehuoneiston omistaminen ja hallinta

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu kiinteistön tai osakehuoneiston omistamisesta, hallinnasta tai kunnossapidosta.

Tämän kohdan rajoitusta ei sovelleta vakuutetun vakinaiseen asuntoon eikä hänen omassa käytössä olevaan Suomessa sijaitsevaan vapaa-ajan asuntoon. Jos vakuutetun omistuksessa on lisäksi enintään kaksi muuta Suomessa sijaitsevaa asuntoa, rajoitusta ei sovelleta myöskään näihin asuntoihin.

Siltä osin kuin vahinko aiheutuu ehtokohdissa 4.2.4 ja 4.2.5 tarkoitetulle omaisuudelle, sovelletaan kyseisiä ehtokohtia.

4.2.7 Liikennevahinko

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu moottoriajoneuvon tai moottorikäyttöisen laitteen liikennevakuutuslain tai vastaavan ulkomaisen lain mukaiseen liikenteeseen käyttämisestä.

4.2.8 Vesi- ja ilma-alus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- rekisteröitävän aluksen tai rekisteröitävän veneen käytöstä
- ilma-aluksen käyttämisestä ilmailuun, kun vakuutuksenottaja on korvausvelvollinen ilma-aluksen omistajana, haltijana, käyttäjänä, ilma-aluksessa tehtävää suorittavana tai näiden työnantajana.

4.2.9 Pohjavesi sekä louhinta-, paalutus- ja räjäytystyö

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- pohjaveden korkeuden muuttumisesta
- vieraalla työvoimalla tai toiselle suoritetusta louhinta-, paalutus- tai räjäytystyöstä taikka siitä aiheutuvaan maan painumasta tai siirtymästä.

4.2.10 Ympäristövahingot sekä kosteudesta ja tulvimisesta aiheutuvat vahingot

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- tärinästä, melusta, lämmöstä, hajusta, valosta tai muusta sen kaltaisesta häiriöstä
- savusta, noesta, pölystä, höyrystä, kaasusta tai ilman saastumisesta
- saastumisesta tai muusta vaikutuksesta maaperään, rakennukseen, vedenottamoon, järveen tai muuhun vesialueeseen tai pohjaveteen
- kosteudesta
- sade- tai sulamisveden aiheuttamasta tulvimisesta.

Vakuutuksesta korvataan kuitenkin vahinko, jonka syynä on satunnaisen virheen aiheuttama tilapäinen tapahtuma tai olosuhde taikka se, että rakennukseen tai laitteeseen on syntynyt vika tai puute äkillisesti ja odottamatta.

4.2.11 Rakennus- ja peruskorjaustyö

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu

- putkistojen ja kaapeleiden rikkoutumisesta rakennustöiden yhteydessä, ellei vakuutuksenottaja ole hankkinut ja työhöjheena käyttänyt työmaata koskevia kaapeli- ja putkistokarttoja.

Vahingon tapahduttua tulee vakuutetun esittää kaapelin tai johdon omistajan kirjallinen todistus siitä, että kartta tai maastossa suoritettu näyttö oli toimitettu ennen työhön ryhtymistä. Ellei tällaista todistusta toimiteta, on vakuutetun omavastuu kymmenkertainen.

4.2.12 Ansio- tai elinkeinotoiminta

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, jonka vakuutettu aiheuttaa työtehtävässä toisen palveluksessa taikka itsenäisessä ammatti-, elinkeino- tai ansiotoiminnassa, tai joka aiheutuu vakuutetun ansiotoimintaan liittyvälle omaisuudelle.

4.2.13 Tahallisuus, törkeä huolimattomuus sekä rikoksen yhteydessä aiheutetut vahingot

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa, joka aiheutuu pahoinpitelyn tai muun rikoksen taikka tappelun yhteydessä.

Korvausta voidaan alentaa tai evätä se, jos vakuutettu on aiheuttanut vahinkotapahtuman tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella taikka ollessaan alkoholin tai muun huumaavaan aineen vaikutuksen alaisena ja tämä seikka on oleellisesti vaikuttanut vahingon syntyyn tai määrään.

Tätä ehtokohtaa ei kuitenkaan sovelleta alle 12-vuotiaan aiheuttamaan vahinkoon.

4.2.14 Sakko

Vakuutuksesta ei korvata sakkoa tai muuta sen kaltaista seuraamusta.

4.2.15 Muu vastuuvakuutus

Vakuutuksesta ei korvata vahinkoa siltä osin kuin se korvataan vakuutetun muusta vastuuvakuutuksesta.

vahingon selvittelyyn (ks. yleiset sopimusehdot, kohta 11.1)

- esittämään Turvalle hallussaan olevat tiedot ja asiakirjat, joilla on merkitystä vahingon selvittelyssä
- hankkimaan tai valmistamaan tarpeelliset selvitykset ja tutkimukset, jotka ovat kohtuullisin kustannuksin vakuutetun saatavilla.

5. Vahingon selvittäminen

5.1 Turvan velvollisuudet

Turva selvittää, onko vakuutetulla vahingonkorvausvelvollisuutta ilmoitetusta, vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvasta, omavastuun ylittävästä vahingosta ja neuvottelee korvauksen vaatijan kanssa.

Jos Turva on ilmoittanut vakuutetulle olevansa valmis tekemään enimmäiskorvausmäärän rajoissa sopimuksen vahingonkarsineen kanssa tämän vakuutuksen piiriin kuuluvien vahinkojen korvaamisesta eikä vakuutettu tähän suostu, Turva ei ole velvollinen maksamaan enempää korvausta. Turva ei myöskään ole velvollinen korvaamaan asiasta vakuutetulle tehdyn ilmoituksen jälkeen aiheutuneita kustannuksia eikä suorittamaan lisäselvityksiä asiasta.

5.2 Vakuutetun velvollisuudet

Vakuutetun tulee pyrkiä siihen, että Turvalle varataan tilaisuus vahingon määrän arvioimiseen sekä mahdollisuus myötävaihtua sovinnoillisen ratkaisun aikaansaamiseen.

Jos vakuutettu korvaa vahingon, sopii siitä tai hyväksyy vaatimuksen, ei tämä sido Turvaa, ellei korvauksen määrä ja peruste ole ilmeisesti oikea.

Vakuutettu on velvollinen

- omalla kustannuksellaan osallistumaan

Jos vahinko johtaa oikeudenkäyntiin, vakuutetun on viipymättä ilmoitettava tästä Turvalle. Ellei vakuutettu ilmoita oikeudenkäynnistä etukäteen Turvalle, Turvalla ei ole velvollisuutta korvata oikeudenkäynnistä aiheutuneita kustannuksia tai kuluja.

6. Korvaussäännökset

6.1 Vahingonkorvaus

Vakuutuksesta korvataan vakuutuskiirjan ja erityisehtojen mukaisin rajoituksin se vahingonkorvaus, jonka vakuutuksenottaja on velvollinen maksamaan. Vahingonkorvauksen määrä lasketaan vahingonkorvausta koskevien säännösten ja oikeuskäytännön mukaisesti.

6.2 Uhkaavan vahingonvaaran torjuntakustannukset

Vakuutetulla on vahingon välittömästi uhatessa tai satuttua velvollisuus huolehtia sen torjumisesta tai rajoittamisesta (ks. yleiset sopimusehdot, kohta 6.2). Tämä velvollisuus koskee ainoastaan niitä toimenpiteitä, joilla poistetaan välitön toiselle aiheutuvan vastuuvahingon uhka, mutta ei tätä pitemmälle ulottuvia vahingon jälkitoimia, ellei Turvan kanssa erikseen toimenpiteistä sovita. Näistä välttämättömistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset korvataan vakuutuksesta.

6.3 Selvitys- ja oikeudenkäyntikulut

Vakuutuksesta korvataan vahingon selvit-

telystä aiheutuneet kohtuulliset ja tarpeelliset kustannukset.

Vakuutuksesta ei kuitenkaan korvata sellaisia vakuutetulle syntyviä selvityskustannuksia, jotka vakuutettu on vakuutusehtojen mukaan velvollinen itse maksamaan tai joista ei ole Turvan kanssa erikseen sovittu.

Jos vahingonkorvauskysymys joutuu oikeuden käsiteltäväksi ja vaatimus perusteiltaan ilmeisesti koskee vakuutuksesta korvattavaa vahinkoa, hoitaa Turva vakuutetun puolesta oikeudenkäynnin ja maksaa tästä aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset oikeudenkäyntikulut. Ellei vakuutettu ilmoita oikeudenkäynnistä etukäteen Turvalle, Turvalla ei ole velvollisuutta korvata oikeudenkäynnistä aiheutuneita kustannuksia tai kuluja.

Jos oikeudenkäynnin kohteena on myös muita asioita, vakuutuksesta korvataan ainoastaan vakuutuksen piiriin kuuluvan korvausvaatimuksen osuus kustannuksista.

Asianajo- ja oikeudenkäyntikulut korvataan oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti. Palkkion ja kulujen kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon riidanalaisen etuuden arvo, asian vaikeus ja laajuus sekä suoritettujen työn määrä ja laatu.

6.4 Vakuutusmäärä

Yhden vahingon perusteella maksettavien korvausten yhteisenimmäismäärä on selvitys- ja oikeudenkäyntikustannukset mukaan lukien vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmäärä. Torjuntakustannukset korvataan yleisten sopimusehtojen kohdan 6.2 mukaisesti.

Samasta tapahtumasta tai olosuhteesta aiheutuneet vahingot katsotaan yhdeksi vahinkotapahtumaksi siitä riippumatta,

onko vahingot todettu yhden vai useamman vakuutuskauden aikana. Jos tällaiset vahingot todetaan eri vakuutuskausien aikana, katsotaan niiden kohdistuneen siihen vakuutuskauteen, jonka aikana ensimmäinen vahinko on todettu.

6.5 Omavastuu

Vakuutetulla on jokaisessa vahinkotapahtumassa vakuutuskirjaan merkitty omavastuu vahingon määrästä.

6.6 Yhteisvastuullisuus

Jos usea on velvollinen yhteisvastuullisesti korvaamaan saman vahingon, vakuutuksesta korvataan ainoastaan se osa vahingosta, joka vastaa vakuutetun viaksi jäävää syyllisyyden määrää ja hänen ehkä vahinkotapahtumasta saamaansa etua. Ellei edellä mainituista syistä muuta johdu, vakuutuksesta korvataan enintään pääluvun mukainen osuus kokonaisvahingosta.

6.7 Arvonlisävero

Vahingon määrää laskettaessa otetaan huomioon arvonlisäverosta annetut säädökset.

7. Indeksisidonnaisuus

Vakuutuksen omavastuu ja vakuutusmaksu on sidottu kuluttajahintaindeksiin esinevakuutusehdon kohdassa 7 määriteltyjä sääntöjä noudattaen

8. Muut ehdot

Muilta osin noudatetaan yleisiä sopimusehtoja.

1. Vakuutuksen tarkoitus

Oikeusturvavakuutuksen tarkoituksena on näiden ehtojen ja yleisten sopimusehtojen mukaisesti korvata vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä riita-, rikos- ja hakemusasioissa kohdassa 4 tarkoitetuissa vakuutustapahtumissa.

Vakuutus koskee vakuutettua yksityiselämään liittyvissä asioissa.

2. Vakuutetut

Vakuutettuina ovat vakuutuksenottaja ja hänen kanssaan samassa taloudessa vakinaisesti asuvat henkilöt, jotka tosiasiallisesti asuvat ja on väestörekisteriin merkitty asuviksi samaan osoitteeseen.

Jos vakuutuksenottaja on kuollut vakuutuskauden aikana, vakuutettuina ovat henkilöt, jotka vakuutuksenottajan kuollessa asuivat vakinaisesti hänen kanssaan yhteisessä taloudessa, ellei heillä ole omaa vakuutusta.

3. Tuomioistuimet ja voimassaoloalue

Vakuutettu voi käyttää vakuutusta asioissa, jotka voidaan välittömästi saattaa Suomessa käsiteltäväksi käräjäoikeudessa.

Vakuutuksesta ei korvata kuluja asioissa, jotka käsitellään hallinnollisissa viranomaisissa tai erikoistuomioistuimissa,

esimerkiksi aluehallintovirastossa, elinkeino-, liikenne- tai ympäristökeskuksessa, hallinto-oikeudessa, vakuutus-oikeudessa, ympäristölupavirastossa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Vakuutuksesta ei myöskään korvata kuluja asioissa, jotka käsitellään Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa tai yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimessa.

4. Korvattavat vakuutustapahtumat

4.1 Vakuutustapahtuman määritelmä

Vakuutuksesta korvattava vakuutustapahtuma on riita- ja hakemusasiassa riidan syntyminen. Riita on syntynyt, kun perusteeltaan ja määrältään yksilöity vaatimus on kiistetty perusteen tai määrän osalta.

Vakuutuksesta korvattava vakuutustapahtuma on rikosasiassa

- vakuutetun ollessa asianomistajana, kun asia tulee vireille tuomioistuimessa
- syytteen nostaminen tai jatkaminen vakuutettua vastaan, kun virallinen syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai on sen peruuttanut. Syyte on nostettu, kun asianomistajan haastehakemus on saapunut käräjäoikeuden kansliaan. Syytettyä on jatkettu, kun asianomistaja on ilmoittanut syytteen ajamisesta kirjallisesti tuomioistuimelle sen jälkeen, kun virallinen syyttäjä on peruuttanut syytteen.

4.2 Vakuutuksen voimassaoloaika

Vakuutuksesta korvataan vakuutuksen voimassaoloaikana sattuneet vakuutustapahtumat.

Jos vakuutus on ollut vakuutustapahtuman sattua voimassa vähemmän kuin kaksi vuotta, tulee niiden seikkojen, joihin riita, vaatimus tai syyte perustuu, olla

syntynyt vakuutuksen voimassaoloaikana. Vakuutuksen voimassaoloaikaan luetaan kuuluvaksi kaikki se aika, jonka vakuutus on vakuutetun osalta ollut yhtäjaksoisesti voimassa vastaavansisältöisenä yhdessä tai useammassa vakuutusyhtiössä tai vakuutusyhdistyksessä.

4.3 Yksi vakuutustapahtuma

Asiat katsotaan yhdeksi vakuutustapahtumaksi silloin, kun

- kaksi tai useampia tämän vakuutuksen vakuutettuja on riita-, rikos- tai hakemusasiassa samalla puolella; tai
- vakuutetulla on useita riita-, rikos- ja hakemusasioita, jotka perustuvat samaan tapahtumaan, olosuhteeseen, oikeustoimeen tai oikeudenloukkaukseen.

5. Vakuutustapahtumiin liittyvät rajoitukset

Vakuutuksesta ei korvata vakuutetulle aiheutuvia kuluja asiassa,

1. jossa vaatimuksen kiistämistä ei voida osoittaa
2. joka liittyy vakuutetun tai hänen kanssaan samassa taloudessa asuvan muun vakuutetun nykyiseen, aiempaan, tulevaan tai suunniteltuun työhön, ammatinharjoittamiseen, virkaan, toimeen, elinkeino- tai ansiotoimintaan, kaupallisen yrityksen osakkuuteen tai jäsenyyteen tällaisen yrityksen hallinnollisissa elimissä tai muuhun pää- tai sivutoimiseen toimintaan tulon hankkimiseksi
3. joka liittyy
 - sijoitustoimintaan tai
 - yksittäiseen sijoitukseen, jonka arvo riidan syntyessä tai sijoitusta tehtäessä on ylittänyt 100 000 euroa

4. joka liittyy takaukseen, panttaukseseen tai muuhun sitoumukseen toisen elinkeino- tai ansiotoimintaansa varten tekemästä velasta tai sitoumuksesta
5. joka liittyy toisen elinkeino- tai ansiotoimintaa varten annettuun lainaan
6. joka liittyy muuhun kiinteistöön, kiinteistön osaan, rakennukseen, osake- tai vuokrahuoneistoon kuin vakuutetun vakinaiseen asuntoon tai vakuutetun omassa käytössä olevaan Suomessa sijaitsevaan vapaa-ajan asuntoon.

Jos vakuutetun omistuksessa tai hallinnassa on enintään kaksi muuta Suomessa sijaitsevaa asuntoa, joita ei käytetä vakuutetun vakinaisena asuntona tai vapaa-ajan asuntona, rajoitusta ei sovelleta myöskään näihin asuntoihin.

Vakuutetulle aiheutuvia kuluja ei kuitenkaan korvata kiinteistön, rakennuksen tai huoneiston vuokraamiseen liittyvässä asiassa, jossa vakuutettu on asianosaisena vuokranantajan ominaisuudessa.

7. jolla on vakuutetulle vähäinen merkitys
8. jossa tämän vakuutuksen vakuutetut ovat vastapuolina
9. joka liittyy saatavaan tai vaateeseen, joka on vakuutetulle siirretty, ellei siirrosta ole riidan syntyessä kulunut kahta vuotta
10. jossa on kysymys virallisen syyttäjän vakuutettua vastaan ajamasta syytteestä tai yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta, jonka asianomistaja on tällaisen syytteen vireillä ollessa esittänyt syytteessä olevaa vakuutettua kohtaan. Jos syyttäjä on jättänyt syytteen vakuutettua vastaan nostamatta sitä koskevien erityissäännösten perusteella,

- vakuutetun asianajo- ja oikeudenkäyntikuluja ei korvata myöskään siinä tapauksessa, että asianomistaja vaatii vakuutetulle rangaistusta.
11. joka koskee vakuutettua vastaan esitettyä sellaiseen tekoon perustuvaa yksityisoikeudellista vaatimusta, josta vakuutettu on tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyttämättä tai rangaistukseen tuomitsematta sitä koskevien erityissäännösten perusteella
 12. joka koskee vakuutetun esittämää sellaiseen tekoon perustuvaa yksityisoikeudellista vaatimusta, josta hänet on tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyttämättä tai rangaistukseen tuomitsematta sitä koskevien erityissäännösten perusteella
 13. joka liittyy lähestymiskieltoon
 14. joka koskee
 - avioeroa tai rekisteröidyn parisuhteen purkamista taikka
 - varallisuusriitoja tai muita vaatimuksia, jotka liittyvät avioeroon, yhteiselämän lopettamiseen, avioliitonomaisen yhteiselämän päättämiseen taikka rekisteröidyn tai rekisteröimättömän parisuhteen purkamiseen tai päättämiseen
 15. joka liittyy lasten huoltoon, eläntukseen, tapaamisoikeuteen tai asumiseen.

Kulut kuitenkin korvataan, yhdessä vakuutustapahtumassa kolmea (3) vuotta kohden, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät samanaikaisesti:

- asiaa ei käsitellä ensi kertaa tai yhteiselämän lopettamisen yhteydessä
- kysymys on viranomaisen vahvistaman, voimassaolevan ja täytäntöönpanokelpoisen sopimuksen tai oikeuden tuomion muuttamisesta

Vakuutuksesta ei korvata näihin asioihin liittyvää täytäntöönpanoa.

16. jossa on kysymys edunvalvojan, uskotun miehen, pesänjakajan tai selvittäjän määräämisestä taikka tehtävästään vapauttamisesta
17. joka koskee vakuutettuun kohdistuvaa vahingonkorvausvaatimusta, jos vastuuvakuutus peittää vahingonkorvausriskin
18. josta vakuutetulle aiheutuvat kustannukset korvataan autovakuutukseen liittyvästä oikeusturvavakuutuksesta
19. joka liittyy konkurssiin
20. joka koskee ulosottoa, ulosottoalaisia tarkoitettua täytäntöönpanoriitaa tai ulosottoon liittyvää täytäntöönpanoa taikka jossa vakuutetulle on esitetty ulosotolain mukainen oikeustoimen peräytymisvaatimus
21. jossa on kysymys yrityksen saneerausesta tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annettujen lakien mukaisesta menettelystä tai maaseutuelinkeinolain mukaisesta maatalouden harjoittajan vapaaehtoisesta velkajärjestelystä
22. jossa on kysymys siitä, onko vakuutetun ilmoittamasta vakuutustapahtumasta aiheutuneet kustannukset joko kokonaan tai osittain korvattava tästä oikeusturvavakuutuksesta
23. joka käsitellään ryhmäkanteena.

6. Toimenpiteet vakuutustapahtuman satuttua

1. Jos vakuutettu haluaa käyttää vakuutusta, hänen on ilmoitettava siitä Turvalle etukäteen ennen asianajo- ja oikeudenkäyntikulujen syntymistä.

Vakuutettu saa ilmoituksen tekemisen jälkeen Turvalta kirjallisen korvauspäätöksen.

2. Vakuutetun on käytettävä asiamiehenään asianajajaa tai muuta lakimiestä.

Vakuutuksesta ei makseta korvausta, jos vakuutettu ei käytä lainkaan asiamiestä tai käyttää asiamiehenään muuta kuin oikeustieteen kandidaatin tai vastaavan ulkomaisen tutkinnon suorittanutta henkilöä.

3. Vakuutetun on käräjäoikeudessa pääkäsittelyyn edenneissä asioissa sekä välimiesmenettelyssä vaadittava vastapuolelta täysimääräisesti korvausta asianajo- ja oikeudenkäyntikuluistaan.

Jos vakuutettu ilman perusteltua syytä jättää kuluvaatimuksen esittämättä tai luopuu siitä aiheuttomasti taikka ei suostu valittamaan tuomioistuimen oikeudenkäyntikuluja koskevasta tuomiosta, korvausta voidaan vakuutusso-pimuslain mukaan alentaa tai evätä se kokonaan.

Riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain mukaisessa sovittelumenettelyssä (tuomioistuinsovittelu) korvausta ei kuitenkaan tarvitse vaatia sovittelumenettelystä vakuutetulle aiheutuneiden kulujen osalta.

4. Vakuutetulla ei ole oikeutta hyväksyä asian hoitamisesta aiheutuneiden kustannusten määrää Turvaa sitovasti. Jos vakuutettu on itse maksanut asianajo- ja oikeudenkäyntikulujaan, maksettu määrä ei sido Turvaa arvioitaessa oikeudenkäyntikulujen kohtuullisuutta.

7. Korvaussäännökset

7.1 Vakuutusmäärä

Vakuutuskirjaan merkitty vakuutusmää-

rä on suurin mahdollinen korvaus yhtä vakuutustapahtumaa kohti.

7.2 Omavastuu

Korvattavista kustannuksista vähennetään vakuutuskirjaan merkitty omavastuu.

7.3 Korvattavat kustannukset

Vakuutuksesta korvataan vakuutustapahtumasta aiheutuneet vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut seuraavasti:

7.3.1 Riita- ja hakemusasiassa

Asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet kulut.

Kun asiaa on käsitelty tuomioistuinsovittelussa, korvataan vakuutuksesta myös sovittelijan mahdollisen avustajan palkkiosta ja kuluista riidan osapuolten pääluvun mukaisesti laskettu vakuutetun osuus.

Jos edellytyksenä riidan saattamiselle tuomioistuimen tutkittavaksi on jokin oikeustoimi taikka jossakin elimessä tai toimituksessa tehty päätös, kustannukset korvataan siitä lukien, kun sanottu edellytys on täyttynyt.

7.3.2 Rikosasiassa

7.3.2.1 Vakuutettu asianomistajana

Asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut siltä osin, kun oikeudenkäynnissä on kysymys rikoksesta johtuvasta muusta vakuutetun yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta kuin oikeudenkäyntikuluista.

7.3.2.2 Vakuutettu vastaajana

Asiamiehen käyttämisestä ja todistelusta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, jos kysymyksessä on asianomistajan vakuutettua vastaan ajamasta syytteenstä silloin, kun virallinen syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai on sen peruuttanut.

7.3.3 Muutoksenhausta korkeimpaan oikeuteen

Jos muutoksenhaku korkeimpaan oikeuteen edellyttää valituslupaa, muutoksenhausta aiheutuneet kustannukset korvataan vakuutuksesta vain siinä tapauksessa, että lupa on myönnetty.

Ylimääräisten muutoksenhakukeinojen käyttämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan vain, jos korkein oikeus on hyväksynyt kantelun, tuomion purkamisen tai palauttanut menetetyt määrääjän.

7.3.4 Yhteinen intressi

Mikäli asiassa on kysymys olennaisesti muusta kuin vakuutetun omasta intressistä taikka vakuutetulla on asiassa valvottavana yhteinen etu muiden kuin tällä vakuutuksella vakuutettujen henkilöiden kanssa, vakuutuksesta korvataan vain vakuutetun osuudeksi katsottava osa kustannuksista.

7.4 Korvauksen määrä ja sen laskeminen

Vakuutuksesta korvattavat asianajo- ja oikeudenkäyntikulut määrätään oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain oikeudenkäyntikuluja koskevien oikeusohjeiden mukaisesti. Jos tuomioistuimien ei asianosaisten myöntämisen vuoksi ole lausunut päätöksessään asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista, tai jos asia on ratkaistu sovintoteitse, korvattavat kustannukset määrätään ottaen huomioon myös vastaavanlaisissa asioissa yleensä tuomitut tai maksetut kulut.

Asiamiehen käytöstä korvataan kohtuullinen palkkio asiamiehen työstä ja välttämättömistä kuluista. Palkkion ja kulujen kohtuullisuutta määrättäessä otetaan huomioon riidanalaisen etuuden arvo, asian vaikeus ja laajuus sekä suoritettujen työmäärien laatu.

Korvattaviksi kustannuksiksi luetaan enintään tuomioistuimen vakuutetun

vastapuolen maksettavaksi velvoittama kulumäärä, ellei tuomioistuimien ole ratkaisussaan ilmenevin perustein nimenomaisesti katsonut, että vakuutetun on itse kärsittävä kulunsa osittain tai kokonaan vahinkonaan. Korvattavien kustannusten määrä on kuitenkin enintään vakuutetun vastapuolelleen esittämän kuluvaatimuksen suuruinen.

7.5 Kustannukset, joita vakuutuksesta ei korvata

Vakuutuksesta ei korvata

1. vakuutetun maksettavaksi tuomittuja tai sovittuja vastapuolen oikeudenkäyntikuluja.

Vakuutetun maksettavaksi tuomitut vastapuolen oikeudenkäyntikulut korvataan kuitenkin samoin ehdoin kuin vakuutetun omatkin asianajokulut, kun

- vakuutettua on avustanut oikeudenkäynnissä kuluttaja-asiamies tai hänen alaisensa ja vakuutetun asian hoitaminen on ollut lain soveltamisen ja kuluttajien yleisen edun kannalta tärkeää
 - vakuutetun vastapuoli on pääosin jättänyt noudattamatta asiassa annettua kuluttajavalituslautakunnan, Vakuutuslautakunnan tai muun vastaavan elimen päätöstä, joka asian keskeisiltä osin on vakuutetulle myönteinen.
2. tuomion tai päätöksen täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia
 3. vakuutetun ajanhukkaa, omaa työtä, tulon- tai ansionmenetystä, matkoja tai oleskelukustannuksia eikä sitä lisäkustannusta, joka aiheutuu asiamiehen vaihtamisesta tai vakuutetun omasta kustannuksista lisäävästä tai tarpeettomia kustannuksia aiheuttavasta menettelystä
 4. oikeustieteellisen asiantuntijalauseannon hankkimisesta aiheutuneita kuluja
 5. rikosilmoituksen tai tutkintapyynnön tekemisestä taikka rikosasian

- esitutkinnasta aiheutuvia kuluja,
6. kustannuksia sellaisista seikoista tai todisteista, joita tuomioistuim ei ota huomioon liian myöhään esitettyinä
 7. kustannuksia, jotka vakuutettu tai hänen asiamiehensä ovat aiheuttaneet jättämällä pois tuomioistuimesta, jättämällä noudattamatta tuomioistuimen antamia määräyksiä tai esittämällä väitteen, jonka he ovat tienneet tai heidän olisi pitänyt tietää aiheettomaksi taikka muutoin ovat oikeudenkäyntiä pitkittämällä tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet
 8. kustannuksia oikeudenkäynnistä, tai muutoksenhausta, jonka vakuutettu tai hänen asiamiehensä on aloittanut ilman, että vastapuoli on antanut siihen aiheutta, taikka ovat muutoin tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttaneet tarpeettoman oikeudenkäynnin
 9. välimiehen ja sovittelijan palkkiota ja kuluja
 10. kustannuksia, jotka aiheutuvat julkisen oikeusavun hakemisesta.

7.6 Muita korvaukseen liittyviä säännöksiä

1. Turva suorittaa korvauksen vakuutetun asianajo- ja oikeudenkäyntikuluista tuomioistuimen lainvoimaisen päätöksen tai sovinnon syntymisen jälkeen. Ellei erityisiä vastasyitä ole, suorittaa Turva korvauksia myös oikeusasteittain. Lisäksi Turva voi harkintansa mukaan poikkeuksellisesti suorittaa ennakkokorvausta oikeuskäsittelyn huomattavasti pitkittyessä.
2. Turvan korvausvelvollisuuden vähenykseksi on luettava kulukorvaus, jonka vakuutetun vastapuoli on tuomittu tai sitoutunut maksamaan vakuutetulle, mikäli se on saatu perityksi maksuvelvolliselta.
3. Jos vastapuoli on tuomittu tai sitoutu-

- nut maksamaan vakuutetulle kulukorvausta, joka vakuutuksesta korvausta suoritettaessa on maksamatta, vakuutettu on velvollinen ennen korvauksen suorittamista siirtämään oikeutensa kulukorvaukseen Turvalle vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrään asti.
4. Jos vakuutettu on joutunut maksamaan osan kustannuksistaan itse sen vuoksi, että kustannukset ylittävät kohdassa 7.1 mainitun enimmäiskorvauksen, vakuutettu on velvollinen siirtämään vastapuolen kulukorvauksesta Turvalle sen osan, joka ylittää vakuutetun itse maksaman osuuden.
 5. Jos vakuutetun vastapuolen maksettavaksi tuomittu tai sovittu kulukorvaus on maksettu vakuutetulle tai hän on muutoin saanut lukea sen hyväkseen, vakuutetun on palautettava Turvalle kulukorvaus korkoineen vakuutuksesta suoritettavan korvauksen määrään asti.

8. Indeksisidonnaisuus

Vakuutuksen omavastuu ja vakuutusmaksu on sidottu kuluttajahintaindeksiin esinevakuutusehtojen kohdassa 7 määriteltyjä sääntöjä noudattaen.

9. Muut ehdot

Muilta osin noudatetaan yleisiä sopimusehtoja.

Vakuutustapahtuma on se vahinko tai tapahtuma, jonka perusteella vakuutuksesta suoritetaan korvausta.

Suojeluohje on vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai muutoin kirjallisesti asetettu velvollisuus noudattaa määräyksiä, joilla on tarkoitus estää tai rajoittaa vahingon syntymistä.

Liikennevakuutuksella tarkoitetaan lakisääteistä liikennevakuutusta, johon sovelletaan liikennevakuutuslakia (279/59) ja vain soveltuvin osin Yleisiä sopimusehtoja ja vakuutussopimuslakia.

2. Tietojen antaminen ennen vakuutussopimuksen tekemistä

2.1 Turvan tiedonantovelvollisuus (VSL 5 ja 9 §)

Turva antaa ennen vakuutussopimuksen solmimista vakuutuksen hakijalle vakuutustarpeen arvioimiseksi ja vakuutuksen valitsemiseksi tarpeelliset tiedot, kuten tietoja Turvan omista vakuutusmuodoista, vakuutusmaksuista ja vakuutusehdoista. Tietoja annettaessa kiinnitetään huomiota myös vakuutusturvan olennaisiin rajoituksiin. Vakuutuksen etämyynnissä annetaan lisäksi kuluttajasuojalain 6 a luvussa tarkoitettujen ennakkotiedot. Etämyynnillä tarkoitetaan esimerkiksi vakuutusten myymistä puhelimitse tai verkossa.

Jos Turva tai sen edustaja on vakuutusta markkinoitaessa jättänyt vakuutuksenottajalle antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutussopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuk-

senottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää.

2.2 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus (VSL 22, 23 ja 24 §)

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee ennen vakuutuksen myöntämistä antaa oikeat ja täydelliset vastaukset Turvan esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä Turvan vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tulee lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaista Turvalle antamansa, vääriksi tai puutteellisiksi havaitsemansa tiedot.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on täyttäessään edellä mainittua velvollisuuttaan menetellyt vilpillisesti, vakuutusso-
pimus ei sido Turvaa. Turvalla on oikeus pitää suoritettujen vakuutusmaksut, vaikka vakuutus raukeaisi.

2.2.1 Seuraukset vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuuksien laiminlyönnistä vahinkovakuutuksessa (VSL 23, 34 ja 58 §)

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evätävä, otetaan huomioon, mikä merkitys seikalla, jota vakuutuksenottajan tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korva-

usta alennettaessa huomioon sovitun vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama vakuutusmaksuissa ei kuitenkaan oikeuta korvauksen alentamiseen.

2.2.2 Seuraukset vakuutusentottajan tiedonantovelvollisuuksien laiminlyönnistä henkilövakuutuksessa (VSL 24 §)

Jos vakuutusentottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa ja Turva ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu, on Turva vastuusta vapaa.

Jos Turva olisi myöntänyt vakuutuksen ai-noastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, kuin oli sovittu, Turvan vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa sovittua vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutus olisi myönnetty.

Jos edellä sanotut tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset johtaisivat vakuutusentottajan tai vakuutuskorvaukseen oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella.

3. Turvan vastuun alkaminen ja vakuutussopimuksen voimassaolo

3.1 Turvan vastuun alkaminen (VSL 11 §)

Turvan vastuu alkaa, jollei muusta ajankohdasta ole yksilöllisesti sovittu vakuutusentottajan kanssa, kun Turva tai vakuutusentottaja on hyväksynyt toisen osapuolen tarjouksen. Hyväksymishet-

ki on silloin, kun vastaus on annettu tai lähetetty. Alkamisajankohta voidaan sopia osapuolten kesken tätä myöhemmäksi, mutta ei aikaisemmaksi.

Jos vakuutusentottaja on antanut tai lähettänyt kirjallisen vakuutushakemuksen Turvalle ja jos on ilmeistä, että Turva olisi hakemuksen hyväksynyt, Turva vastaa myös hakemuksen antamisen tai lähettämisen jälkeen sattuneesta vakuutustapah-tumasta.

Vakuutushakemus tai hyväksyvä vastaus, jonka vakuutusentottaja on antanut tai lähettänyt Turvan edustajalle, katsotaan jätetyksi tai lähetetyksi Turvalle.

Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuoro-kaudenaikaan vastaus tai hakemus on annettu tai lähetetty, katsotaan tämän tapahtuneen kello 24.00.

Määräaikaisessa vakuutuksessa Turvan vastuu alkaa, kun vakuutuskautta koskeva vakuutusmaksu on suoritettu.

3.2 Perusteet henkilövakuutuksen myöntämiselle (VSL 10 §)

Vakuutusmaksu ja muut sopimusehdot määräytyvät vakuutetun vakuutushakemuksen antamisen tai jättämisen mukaisen ajankohdan terveydentilan perusteella. Turva ei hylkää henkilövakuutusta koskevaa hakemusta sillä perusteella, että vakuutustapahtuma on sattunut tai sen henkilön, jolle vakuutusta haetaan, terveydentila on huonontunut sen jälkeen, kun hakemusasiakirjat on annettu tai lähetetty Turvalle.

3.3 Vakuutussopimuksen voimassaolo (VSL 16 §)

Vakuutussopimus on ensimmäisen vakuutuskauden päätyttyä voimassa sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutusentottaja tai Turva irtisano sopimusta. Vakuutussopimus voi päättyä

myös muista jäljempänä kohdissa 4.2 ja 16 mainituista syistä.

Määräaikainen vakuutus sopimus on voimassa sovittu ajan.

4. Vakuutusmaksu

4.1 Vakuutusmaksun maksaminen (VSL 38 §)

Vakuutusmaksu on maksettava yhden kuukauden kuluessa siitä, kun Turva on lähettänyt vakuutusnottajalle vakuutusmaksua koskevan laskun. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa ennen Turvan vastuun alkamista eikä myöhempiä maksuja ennen sovittu vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista. Jos Turvan vastuu alkaa joltakin osin myöhemmin, tätä osaa koskevaa vakuutusmaksua ei tarvitse suorittaa ennen vastuun alkamista.

Määräaikaisen vakuutuksen vakuutusmaksu on suoritettava ennen vakuutuksen voimaantuloa. Vakuutusmaksun suorittaminen on Turvan vastuun alkamisen edellytys.

Jos vakuutusnottajan maksu ei riitä kaikkien Turvan vakuutusmaksusaatavien maksamiseen, on vakuutusnottajalla oikeus määrätä mitä vakuutusmaksusaatavia maksulla lyhennetään.

4.2 Vakuutusmaksun viivästyminen (VSL 39 §)

Jos vakuutusnottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen edellä kohdassa 4.1 tarkoitetussa määräajassa, Turvalla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi 14 päivän kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Jos vakuutusnottaja suorittaa vakuutusmaksun ennen irtisanomisa-

päätymistä, vakuutus ei kuitenkaan pääty irtisanomisaajan kuluttua. Turva mainitsee tästä mahdollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoituksessa.

Jos maksun laiminlyönti on johtunut vakuutusnottajan maksuvaikeuksista, joihin hän on joutunut sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi pääasiassa omasta syyttään, vakuutus päättyy irtisanomisesta huolimatta vasta 14 päivän kuluttua esteen lakkaamisesta. Vakuutus päättyy kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisaajan päätymisestä. Irtisanomisilmoituksessa mainitaan tästä mahdollisuudesta vakuutuksen määräaikaiseen jatkumiseen.

Jos vakuutusmaksua ei suoriteta edellä kohdassa 4.1 tarkoitetussa määräajassa, myöhästymisajalta on suoritettava viivästyskorkoa korkolain mukaan.

4.3 Viivästyneen vahinkovakuutusmaksun maksaminen (VSL 42 §)

Jos vakuutusnottaja maksaa vakuutusmaksun sen jälkeen, kun vakuutus on päättynyt, Turvan vastuu alkaa maksun maksamisesta seuraavasta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa alun perin sovittu vakuutuskauden loppuun siitä lukien, kun vakuutus tuli uudelleen voimaan.

Jos Turva ei kuitenkaan halua saattaa päättyneitä vakuutusta uudelleen voimaan, Turva ilmoittaa 14 päivän kuluessa vakuutusmaksun maksamisesta lukien vakuutusnottajalle, ettei se suostu otta- maan maksua vastaan.

4.4 Päättyneen henkilövakuutuksen voimaansaattaminen (VSL 39 ja 43 §)

Jos vakuutus on päättynyt muun kuin ensimmäisen vakuutusmaksun suorittamatta jättämisen vuoksi, vakuutus tulee uudelleen voimaan, jos vakuutusnottaja maksaa suorittamatta jätetyn vakuutus-

maksun kuuden kuukauden kuluessa vakuutuksen päättymisestä. Turva mainitsee tästä mahdollisuudesta irtisanomista koskevassa ilmoituksessa. Jos vakuutus tulee uudelleen voimaan, Turvan vastuu alkaa maksun suorittamista seuraavasta päivästä.

4.5 Vakuutusmaksu vakuutuksen päättyessä kesken vakuutuskauden (VSL 45 §)

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, Turvalla on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa.

Turva palauttaa vakuutuksenottajalle vakuutuskauden loppuosaa vastaavan osan maksetusta vakuutusmaksusta. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta, jos asiassa on menetelty vilpillisesti kohdassa 2.2 tarkoitetuissa tilanteissa. Vakuutusmaksua ei myöskään palauteta, jos palautettava maksu on vähemmän kuin 8 euroa.

4.6 Vakuutusmaksun ja muiden saatavien kuittaaminen

Palautettavasta vakuutusmaksusta voidaan vähentää palautuksen saajan maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut Turvan erääntyneet riidattomat saatavat yleisten kuittausedellytysten mukaisesti.

5. Tietojen antaminen sopimuksen voimassaoloaikana

5.1 Turvan tiedonantovelvollisuus (VSL 6, 7 ja 9 §)

Vakuutus sopimuksen solmimisen jälkeen Turva antaa vakuutuksenottajalle vakuutus kirjan sekä vakuutusehdot.

Vakuutuksen voimassaoloaikana Turva lä-

hettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmäärästä ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä (vuositiedote).

Jos Turva tai sen edustaja on vakuutuksen voimassaoloaikana antanut vakuutuksesta puutteellisia, virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutussopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin vakuutuksenottajalla oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää, jos tällaisten puutteellisten, virheellisten taikka harhaanjohtavien tietojen voidaan katsoa vaikuttaneen vakuutuksenottajan menettelyyn. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka Turva tai sen edustaja on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

5.2 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vahinkovakuutuksessa (VSL 26 ja 34 §)

Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa Turvalle vakuutussopimusta päätettäessä ilmoitetuissa olosuhteissa tai vakuutus kirjaan merkityssä asiantilassa vakuutuskauden aikana tapahtuneesta olennaisesta vahingonvaarasta lisäävästä muutoksesta, jota vakuutuksenantajan ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta päätettäessä.

Vakuutuksenottajan on ilmoitettava tällaisesta muutoksesta Turvalle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta. Turva muistuttaa vakuutuksenottajaa tästä velvollisuudesta vuositiedotteessa. Tällaisia vakuutuksenottajan ilmoitettavia asioita ovat esimerkiksi vakuutuksen kohteessa suoritettut korjaus-, muutos- tai laajennustyöt ja vakuutuksen kohteen käyttötarkoituksen muuttuminen.

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa vaaran

lisääntymisestä, korvausta voidaan alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovittu vakuutusmaksun suhde vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama vakuutusmaksuissa ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen.

5.3 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus henkilövakuutuksessa (VSL 24 ja 27 §)

Vakuutuksenottajan tulee ilmoittaa Turvalle vakuutussopimusta päätettäessä ilmoitettujen ja Turvan vastuun arvioimisen kannalta merkityksellisten vahingonvaaraa lisäävien seikkojen, kuten ammatin, harrastusten ja asuinpaikan muutoksista tai muun vakuutusturvan päättymisestä. Tällaisesta muutoksesta on ilmoitettava Turvalle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vuositiedotteen saamisesta. Terveystilan muutoksesta ei tarvitse ilmoittaa. Turva muistuttaa vakuutuksenottajaa ilmoittamisvelvollisuudesta vuositiedotteessa.

Jos vakuutuksenottaja on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt ilmoittaa edellä mainitusta vaaran lisääntymisestä ja Turva ei asiantilan muuttumisen vuoksi olisi enää pitänyt vakuutusta voimassa, on Turva vastuusta vapaa. Jos Turva tosin olisi jatkanut vakuutusta mutta ainoastaan

korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, Turvan vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutusta olisi jatkettu.

Jos edellä sanotut tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset johtaisivat vakuutuksenottajan tai muun vakuutuskorvaukseen oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovittelaa.

6. Velvollisuus estää ja rajoittaa vahingon syntyminen

6.1 Velvollisuus noudattaa vahinkovakuutuksen suojeluohjeita (VSL 31 ja 34 §)

Vakuutetun tulee noudattaa vakuutuskirjassa, vakuutusehdoissa tai kirjallisesti muutoin annettuja suojeluohjeita. Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suojeluohjeen laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta, taikka jos vakuutetun alkoholin tai huumausainneen käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, voidaan korvausta alentaa tai korvaus evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suo-
jeluohjeen noudattamisen törkeästi
huolimattomuudesta tai jos vakuutetun
alkoholin tai huumausaineiden käyttö on
vaikuttanut laiminlyöntiin, Turva suorittaa
kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahin-
koa kärsineelle luonnolliselle henkilölle
sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole
ulosotossa tai konkurssissa todetun va-
kuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi
saanut perityksi.

6.2 Vahingon torjumis- ja rajoittamis- velvollisuus vahinkovakuutuksessa (pelastamisvelvollisuus) (VSL 32, 34 ja 61 §)

Vakuutustapahtuman sattuuessa tai
välittömästi uhatessa vakuutetun tulee
kykyjensä mukaan huolehtia vahingon
torjumisesta tai rajoittamisesta. Jos vahin-
ko on ulkopuolisen aiheuttama, vakuu-
tetun tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin
Turvan oikeuden säilyttämiseksi vahingon
aiheuttajaa kohtaan. Vakuutetun on py-
rittävä esimerkiksi selvittämään vahingon
aiheuttajan henkilöllisyys. Jos vahinko on
aiheutettu rangaistavalla teolla, vakuute-
tun tulee viivytyksettä ilmoittaa asiasta
poliisiviranomaisille ja vaatia oikeudessa
rikoksen tekijöille rangaistusta, jos Turvan
etu sitä vaatii. Vakuutetun tulee muutoin-
kin noudattaa Turvan vahingon torjumi-
seksi ja rajoittamiseksi antamia ohjeita.
Turva korvaa edellä mainitun pelastamis-
velvollisuuden täyttämisestä aiheutuneet
kohtuulliset kustannukset, vaikka vakuu-
tusmäärä siten ylitettäisiinkin.

Jos vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt edellä tarkoitetun pelastamisvelvollisuutensa, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi tulee ottaa huomioon vakuutetun tahallisuus tai

huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

Vastuuvakuutuksessa ei korvausta vakuutetun huolimattomuuden takia alenneta eikä evätä.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta, taikka jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, voidaan korvausta alentaa tai korvaus evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa törkeästi huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, vakuutusyhtiö suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksista, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7. Vakuutus- tapahtuman aiheuttaminen

Turva on vastuusta vapaa vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman (VSL 28 ja 30 §).

7.1 Vahinkovakuutus (VSL 30 ja 34 §)

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutus-
tapahtuman törkeästi huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se evätä. Harkittaessa korvauksen alentamista tai epäämistä otetaan huomioon, mikä merkitys vakuutetun henkilön toimenpiteillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi

otetaan huomioon vakuutetun henkilön tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä olosuhteet muutoin.

7.1.1 Vastuuvakuutus (koskee vain vakuutusoppimuksia, joissa on vastuuvakuutus)

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutus-tapahtuman törkeästä huolimattomuudesta tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutus-tapahtumaan, Turva suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

7.1.2 Alkoholin tai muun huumausaineen vaikutus moottoriajoneuvovakuutuksissa

Harkittaessa korvauksen maksamista moottoriajoneuvovakuutuksen perusteella noudatetaan edellä esitetyn lisäksi seuraavaa:

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutus-tapahtuman kuljettaessaan ajoneuvoa sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus oli ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä oli vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa, suoritetaan korvausta vain erityisestä syystä. Samoin menetellään, jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutus-tapahtuman kuljettaessaan ajoneuvoa muuten alkoholin tai muun huumausaineen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena taikka alkoholin ja muun huumausaineen yhteisvaikutuksen alaisena niin, että hänen kykynsä virheittämiin suorituksiin on tuntuvasti huonontunut.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutus-tapahtuman kuljettaessaan ajoneuvoa alkoholin tai muun huumausaineen

vaikutuksen alaisena taikka alkoholin ja muun huumausaineen yhteisvaikutuksen alaisena muutoin kuin edellisessä kappaleessa mainituissa tapauksissa, voidaan korvausta alentaa sen mukaan, mikä oli hänen osuutensa vahinkoon.

7.2 Henkilövakuutus

7.2.1 Vakuutetun aiheuttama vakuutus-tapahtuma (VSL 28 §)

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutus-tapahtuman törkeästä huolimattomuudesta, Turvan vastuuta voidaan alentaa sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

7.2.2 Vakuutuskorvaukseen oikeutetun aiheuttama vakuutus-tapahtuma (VSL 29 §)

Jos muu vakuutuskorvaukseen oikeutettu henkilö kuin vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutus-tapahtuman, Turva on häneen nähden vastuusta vapaa.

Henkilö, joka on aiheuttanut vakuutus-tapahtuman törkeästä huolimattomuudesta tai jota ei voi iän tai mielentilan takia tuomita rangaistukseen rikoksesta, voi saada vakuutuskorvauksen tai osan siitä vain jos se katsotaan kohtuulliseksi, kun otetaan huomioon ne olosuhteet, joissa vakuutus-tapahtuma on aiheutettu.

Jos vakuutettu on kuollut, maksetaan muille korvaukseen oikeutetuille se osa vakuutuskorvauksesta, jota ei makseta vakuutus-tapahtuman aiheuttajalle tai aiheuttajille.

8. Samastaminen vahinkovakuutuksessa (VSL 33 §)

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on vakuutustapahtuman aiheuttamisesta, suojeleuhjeiden noudattamisesta tai pelastamisvelvollisuudesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön

- 1) joka vakuutetun suostumuksella on vastuussa vakuutuksen kohteena olevasta moottorikäyttöisestä tai hinattavasta ajoneuvosta, aluksesta taikka ilma-aluksesta;
- 2) joka omistaa vakuutetun omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä hänen kanssaan; tai
- 3) joka asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja käyttää vakuutettua omaisuutta yhdessä hänen kanssaan.

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on suojeleuhjeiden noudattamisesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön, jonka tehtävänä vakuutuksenottajaan olevan työ- tai virkasuhteen perusteella on huolehtia suojeleuhjeen noudattamisesta.

9. Syyntakeettomuus ja pakkotila

9.1 Vahinkovakuutus (VSL 36 §)

Turva ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuihin kohtiin 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman tai laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen taikka pelastamisvelvollisuuden oli 12 vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta. Turva ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5.2, 6 ja 7, jos vakuutettu

aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman taikka laiminlyödessään vahinkovakuutuksen suojeleuhjeen noudattamisen tai pelastamisvelvollisuuden toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa. Mitä tässä kohdassa on sanottu vakuutetusta, sovelletaan myös kohdassa 8 tarkoitettuun vakuutettuun samastettavaan henkilöön.

9.2 Henkilövakuutus (VSL 36 §)

Turva ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuun kohtaan 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman oli 12 vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta. Turva ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5.3 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide olisi puolustettavissa.

10. Edunsaajamääräys henkilövakuutuksessa

10.1 Edunsaaja (VSL 47 §)

Vakuutuksenottajalla on oikeus määrätä henkilö, jolla on vakuutuksenottajan tai vakuutetun sijasta oikeus suorittavaan vakuutuskorvaukseen (edunsaaja). Vakuutuksenottaja voi muuttaa tai peruuttaa edunsaajamääräyksen, jos vakuutustapahtumaa, jossa määräys on tarkoitettu sovellettavaksi, ei ole sattunut.

Jos edunsaajamääräys on voimassa, ei vakuutetun kuoleman johdosta suoritettava vakuutuskorvaus kuulu vakuutetun

kuolinpesään. Vakuutuskorvaus kuuluu vakuutetun kuolinpesään, jos edunsaajamääräystä ei ole eikä korvausta ole määrätty vakuutusehdoissa suoritettavaksi vakuutuksenottajalle.

10.2 Edunsaajamääräyksen muoto (VSL 48 §)

Edunsaajamääräys taikka sen peruuttaminen tai muuttaminen on mitätön, jollei sitä ole kirjallisesti ilmoitettu Turvalle.

11. Korvausmenettely

11.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet (VSL 32, 69 ja 72 §)

Korvauksen hakijan on annettava Turvalle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen Turvan vastuun selvittämiseksi. Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vakuutustapahtuma sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja kenelle korvaus on suoritettava. Korvauksen hakija on velvollinen hankkimaan omalla kustannuksellaan ne selvitykset, jotka ovat parhaiten hänen saatavissaan ottaen kuitenkin huomioon myös Turvan mahdollisuudet hankkia selvitystä.

Turva ei ole velvollinen suorittamaan korvausta ennen kuin se on saanut edellä mainitut selvitykset. Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Turvalle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Turvan vastuun arvioimisen kannalta, voidaan korvausta alentaa tai se voidaan evätä sen mukaan, kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

Vakuutetun tulee mahdollisuuksiensa mukaan osallistua vahingon selvittelyyn sekä myötävaikuttaa vahingon todellisen syyn ja aiheuttajan saamiseen selville. Vakuutettu ei saa poistumalla vahinkopaikal-

ta, nauttimalla vahingon jälkeen alkoholia tai huumausaineita taikka muulla tavoin vaikeuttaa vahingon selvittämistä.

Turvalle on varattava tilaisuus tarkastaa vaurioitunut omaisuus ennen kuin sitä ryhdytään korjaamaan tai hävittämään.

11.2 Korvausoikeuden vanhentuminen (VSL 73 §)

Vakuutuskorvausta on haettava Turvalta vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija sai tietää vakuutuksen voimassaolosta, vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumasta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä 10 vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai jos vakuutus on otettu vahingonkorvausvelvollisuuden varalta, vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta. Jos korvausvaatimusta ei esitetä tässä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.

11.3 Turvan velvollisuudet (VSL 7, 9, 68 ja 70 §)

Vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen Turva antaa korvauksen hakijalle kuten esimerkiksi vakuutetulle, edunsaajalle ja kohdassa 17.4 tarkoitetuissa tilanteissa vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsineelle tietoja vakuutuksen sisällöstä ja korvauksen hakemismenettelystä. Korvauksen hakijalle mahdollisesti annetut ennakkotiedot tulevasta korvauksesta, korvausmäärästä tai korvauksen suorittamisesta eivät vaikuta vakuutus sopimuksen mukaiseen suoritusvelvollisuuteen.

Turva suorittaa vakuutustapahtumasta johtuvan vakuutus sopimuksen mukaisen korvauksen tai ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään 30 päivän kuluttua siitä, kun se on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta tarpeelliset

asiakirjat ja tiedot. Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, Turva suorittaa kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan. Viivästyneelle korvaukselle Turva maksaa korkolaissa (633/82) säädettyä viivästyskorkoa.

Vastuuvakuutusta koskevasta korvauspäätöksestä Turva lähettää tiedon myös vahinkoa kärsineelle.

Turva ilmoittaa vajaanvaltaisen kotikunnan holhousviranomaiselle vajaanvaltaiselle suoritettavasta muusta kuin kustannusten tai varallisuuden menetysten korvaamista koskevasta vakuutuskorvauksesta, jos korvauksen kokonaismäärä on suurempi kuin 1 000 euroa.

11.4 Vakuutusmaksun ja muiden saatavien kuittaaminen

Korvauksesta voidaan vähentää vakuutetun ja vakuutuksen, josta korvausta haetaan, maksamattomat eräänntyneet vakuutusmaksut ja muut Turvan eräänntyneet riidattomat saatavat yleisten kuittausedellytysten mukaisesti.

12. Vakuutuskorvaus vahinkovakuutuksessa

12.1 Ylivakuutus ja rikastumiskielto (VSL 57 §)

Omaisuus tai etuus on ylivakuutettu, jos vakuutus sopimukseen merkitty vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa suurempi.

Turva ei korvaa ylivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutus tapahtuman johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvittavan määrän. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti pe-

rustuu Turvan tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan ylivakuutuksesta vakuutusmäärän mukaisena, paitsi milloin vakuutuksenottajan tahallisesti antamat väärät tai puutteelliset tiedot olivat vaikuttaneet arvioon.

12.2 Alivakuutus (VSL 58 §)

Omaisuus tai etuus on alivakuutettu, jos vakuutus sopimukseen merkitty vakuutusmäärä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa pienempi.

Turva korvaa alivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutus tapahtuman johdosta vain niin suuren osan vahingosta kuin vakuutusmäärän ja omaisuuden tai etuuden arvon välinen suhde osoittaa. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti perustuu Turvan tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan vahingon määrällisenä, kuitenkin enintään vakuutusmäärän mukaisena.

13. Muutoksenhaku Turvan päätökseen (VSL 8 §)

Vakuutuksenottajalla tai korvauksen hakijalla on käytettävissään eri keinoja saadakseen muutosta Turvan päätökseen. Hänellä on oikeus nostaa kanne Turvaa vastaan. Ennen sitä hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta tai pyytää ratkaisusuositusta lautakunnista. Lautakuntakäsittely ei estä kanteen nostamista. Sen sijaan lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asioita, jotka on käsitelty oikeudessa tai on siellä vireillä.

13.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhaku epäilee virhettä Turvan korvauspäätöksessä tai muussa päätöksessä, hänellä on

oikeus saada lähempää tietoa seikoista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Turva oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aiheita.

13.2 Vakuutus- ja rahoitusneuvonta sekä ratkaisusuosituksia antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija on tyytymätön Turvan päätökseen, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta. Se on puolueeton elin, jonka tehtävänä on neuvoa kuluttajia pankki-, vakuutus- ja arvopaperiasioissa.

Turvan päätös voidaan viedä Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista vakuutussuhteessa.

Turvan päätös voidaan saattaa ratkaistavaksi myös kuluttajariitalautakuntaan, joka antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalainsäädännön perusteella.

Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat maksuttomia.

13.3 Käräjäoikeus (VSL 74 §)

Jos vakuutuksenottaja tai korvauksenhakija ei tyydy Turvan päätökseen, hän voi panna vireille kanteen Turvaa vastaan. Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa tai Turvan kotipaikan taikka vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei Suomen kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Kanne Turvan tekemän päätöksen johdosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon Turvan päätöksestä ja tästä määräajasta. Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.

Lautakuntakäsittelyt katkaisevat kanneoikeuden vanhentumisen.

14. Turvan takautumisoikeus

14.1 Turvan takautumisoikeus kolmatta kohtaan (VSL 75 §)

Vakuutetun oikeus vahingonkorvaukseen vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy Turvalle sen suorittamaan korvausmäärään saakka. Henkilövakuutuksen osalta Turva voi vaatia takautumisoikeuden nojalla ainoastaan sairauden tai tapaturman aiheuttamat kustannukset ja varallisuuden menetykset.

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy Turvalle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vakuutustapahtuman tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa huolimattomuudestaan riippumatta.

Vakuutuksissa, joiden kohteena on moottoriajoneuvo, Turvalle syntyy takautumisoikeus edellä sanotusta riippumatta myös sitä kohtaan, joka on aiheuttanut vahingon

1. huolimattomuudesta ajettaessa luvattomasti käyttöön otetulla ajoneuvolla
2. kuljettaessaan vakuutuksen kohdetta sellaisessa tilassa, että hänen verensä alkoholipitoisuus oli ajon aikana tai sen jälkeen vähintään 1,2 promillea tai että hänellä oli vähintään 0,53 milligrammaa alkoholia litrassa uloshengitysilmaa
3. kuljettaessaan vakuutuksen kohdetta muuten alkoholin tai muun huumausaineen kuin alkoholin vaikutuksen alaisena tai alkoholin ja muun huumaus-

van aineen yhteisvaikutuksen alaisena niin, että hänen kykynsä virheettömiin suorituksiin oli tuntuvasti huonontunut.

14.2 Turvan takautumisoikeus vakuutusnottajaa, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan vahinkovakuutuksessa (VSL 75 §)

Turva saa vaatia kohdassa 17.1 tarkoitetulle vakuutetulle suorittamansa korvauksen tai sen osan takaisin siltä vakuutusnottajalta, vakuutetulta tai vakuutettuun kohdan 8 mukaan samastetulta henkilöltä, joka on aiheuttanut vakuutustapahtuman (kohta 7) tai laiminlyönyt alla mainittujen kohtien mukaisen velvollisuuden:

- 2.2 (tiedonantovelvollisuus ennen vakuutus sopimuksen tekemistä)
- 5.2 (tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä)
- 6.1 (velvollisuus noudattaa suojeluohjeita)
- 6.2 (vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus).

Turva saa takautumisoikeuden nojalla vaatia suoritettua korvauksen kokonaan, jos Turva olisi kohdissa 2.2, 5.2, 6 ja 7 mainituilla perusteilla vastuusta vapaa tai oikeutettu epäämään korvauksen. Jos korvausta olisi edellä mainittujen kohtien mukaisesti alennettu, Turva saa vaatia takaisin alennusta vastaavan osan korvauksesta.

15. Vakuutus sopimuksen muuttaminen

15.1 Vahinkovakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (VSL 18 §)

Turvalla on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan uusia olosuhteita, jos

- 1) vakuutusnottaja tai vakuutettu on laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa; tai
- 2) vakuutusnottajan tai vakuutetun Turvalle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutus kirjiaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.2 tarkoitettu muutos.

Turva lähettää ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutusnottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

15.2 Henkilövakuutuksen sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana (VSL 20 ja 27 §)

Turvalla on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan oikeita tai muuttuneita olosuhteita, jos

- 1) vakuutusnottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja vakuutusyhtiö, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla kuin oli sovittu;
- 2) vakuutusnottaja tai vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutus tästä huolimatta laiminlyönnin seuraamusten sovittelun vuoksi kohdan 2.2.2 mukaan sitoo Turvaa tai
- 3) vakuutusnottajan tai vakuutetun Turvalle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.3 tarkoitettu muutos ja Turva olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa

maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä. Turva lähettää vakuutuksenottajalle ilman aiheetonta viivytystä, saatuaan tiedon edellä mainitusta seikasta, ilmoituksen vakuutusmaksujen tai ehtojen muutoksesta. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus.

15.3 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden vaihtuessa

15.3.1 Ilmoitusmenettely

(VSL 19 ja 20 a §)

Turvalla on oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja ja -maksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- ennalta arvaamaton olosuhteiden muutos (esim. kansainvälinen kriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, suuronnettomuus)
- vakuutukseen vaikuttavan indeksin muutos
- vakuutuksen korvausmenon muutos.

Turvalla on lisäksi oikeus tehdä vakuutusehtoihin vähäisiä muutoksia, joilla ei ole vaikutusta vakuutus sopimuksen keskeiseen sisältöön.

Jos Turva tekee vakuutus sopimukseen kohdassa 15.3 kuvattuja muutoksia, Turva lähettää vakuutusmaksua koskevan laskun yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Ilmoituksessa mainitaan, että vakuutuksenottajalla on oikeus irtisanoa vakuutus. Muutos tulee voimaan vahinkovakuutuksessa sen vakuutuskauden, henkilövakuutuksessa sen vakuutusmaksukauden tai, jos vakuutusmaksukausi on lyhyempi kuin yksi vuosi

tai siitä ei ole sovittu, sen kalenterivuoden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

15.3.2 Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos Turva muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin kohdassa 15.3.1 luetelluissa tapauksissa tai poistaa vakuutuksesta voimakkaasti markkinoidun edun, Turvan on irtisanotava vakuutus päättymään vakuutuskauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

16. Vakuutus sopimuksen päätyminen

16.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus (VSL 12 §)

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana. Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt vakuutuksen päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty Turvalle.

Irtisanomisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos vakuutus sopimuksen sovittu voimassaoloaika on lyhyempi kuin 30 päivää.

16.2 Turvan oikeus irtisanoa vahinkovakuutus vakuutuskauden aikana (VSL 15 §)

Turvalla on oikeus irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana, jos

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos Turva oikean asianlaidan tuntien ei olisi vakuutusta myöntänyt
- 2) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Turvalle sopimusta päätettäessä ilmoitta-

missä olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota Turvan ei voida katsoa otaneen lukuun sopimusta päätettäessä

- 3) vakuutettu on tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta laiminlyönyt suojeleluohjeen noudattamisen
- 4) vakuutettu on tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta aiheuttanut vakuutustapahtuman tai
- 5) vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Turvalle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Turvan vastuun arvioimisen kannalta.

16.3 Turvan oikeus irtisanoa henkilövakuutus vakuutuskauden aikana (VSL 17 §)

Turvalla on oikeus irtisanoa vakuutus päätymään vakuutuskauden aikana, jos

- 1) vakuutuskenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja Turva ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu;
- 2) vakuutuskenottaja tai vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutus sopimus tästä huolimatta kyseisen kohdan perusteella sitoo Turvaa;
- 3) vakuutuskenottajan tai vakuutetun Turvalle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.3 tarkoitettu muutos eikä Turva olisi myöntänyt vakuutusta siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä;
- 4) vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman;
- 5) vakuutettu on vakuutustapahtuman

jälkeen antanut Turvalle vilpillisesti vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Turvan vastuun arvioimisen kannalta.

16.4 Ryhmätuvakuutuksen irtisanominen (VSL 17 b §)

Jos ryhmätuvakuutuksen vakuutuskenottaja eroaa tai erotetaan ryhmän jäsenyydestä, ryhmätuvakuutus päättyy. Turva ilmoittaa vakuutuskenottajalle kirjallisesti päättämisperusteen ja -ajankohdan. Vakuutus päättyy aikaisintaan kuukauden kuluessa ilmoituksen lähettämisestä.

16.5 Turvan irtisanomismenettely (VSL 15 ja 17 §)

Turva suorittaa irtisanomisen kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Vakuutus päättyy kuukauden kuluessa irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä. Turvan oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun suorittamisen laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2 mukaisesti.

16.6 Turvan oikeus irtisanoa vahinkovakuutus vakuutuskauden lopussa (VSL 16 §)

Turvalla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

16.7 Turvan oikeus irtisanoa henkilövakuutus vakuutusmaksukauden lopussa (VSL 17 a §)

Turvalla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vakuutusmaksukauden lopussa. Jos vakuutusmaksukausi on lyhyempi kuin yksi vuosi tai siitä ei ole sovittu, vakuutuskenottajalla on vastaavasti oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi kalenterivuoden lopussa. Irtisanominen suorite-

taan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutusmaksukauden päättymistä tai, jos vakuutusmaksukaudesta ei ole sovittu, viimeistään kuukautta ennen kalenterivuoden päättymistä. Ilmoituksensa mainitaan irtisanomisperuste.

Vakuutusta ei kuitenkaan irtisanota sen vuoksi, että vakuutetun terveydentila on vakuutuksen ottamisen jälkeen huonontunut, eikä sen vuoksi, että vakuutustapahtuma on sattunut.

16.8 Omistajan vaihdos vahinkovakuutuksessa (VSL 63 §)

Vahinkovakuutussopimus päättyy, jos vakuutettu omaisuus siirtyy oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle kuin vakuutuksenottajalle itselleen tai tämän kuolinpesälle. Jos vakuutustapahtuma sattuu 14 päivän kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, omaisuuden uudella omistajalla on kuitenkin oikeus korvaukseen, jollei hän itse ole ottanut omaisuudelle vakuutusta.

Mikäli omaisuutta koskevaan vakuutukseen on liitetty muita vakuutuksia, esim. vastuu-, oikeusturva- tai keskeytysvakuutus, päättyy tällainen vakuutussopimus välittömästi omaisuuden siirtyessä uudelle omistajalle.

17. Kolmannen henkilön oikeudet vahinkovakuutuksessa

17.1 Muut vakuutetut, joiden hyväksi omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa (VSL 62 §)

Sen lisäksi mitä näissä vakuutusehdoissa kohdissa "Vakuutetut" on muutoin määrätty vakuutetusta, on omaisuutta koskeva vakuutus voimassa omistajan,

omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostaneen, panttioikeuden ja pidätysoikeuden haltijan sekä muutoinkin sen hyväksi, johon omaisuutta koskeva vaaranvastuu kohdistuu.

17.2 Vakuutetun asema vakuutustapahtuman satuttua (VSL 65 §)

Turva vetoaa korvauksen alentamiseksi tai epäämiseksi edellisessä kohdassa tarkoitettua vakuutettua kohtaan vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun tiedonantovelvollisuuden (kohta 2.2) tai vaaran lisääntymisestä (kohta 5.2) ilmoittamisen laiminlyöntiin vain, jos kohdassa 17.1 tarkoitettu vakuutettu ennen vakuutustapahtumaa tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun menettelystä.

Kullakin vakuutetulla on oikeus vakuutustapahtuman johdosta suoritettavaan korvaukseen. Vakuutuksenottaja saa kuitenkin vakuutettua sitovasti neuvotella Turvan kanssa sekä nostaa korvauksen, paitsi, jos vakuutettu on sopimuksessa nimeltä mainittu, tai hän on ilmoittanut itse valvovansa oikeuttaan, taikka kysymys on kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta.

17.3 Etuoikeus saada maksu korvauksesta (VSL 66 §)

Jos omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa henkilön hyväksi, jolla on saatavan vakuudeksi panttioikeus omaisuuteen, hänellä on, vaikkei saatava olisikaan erääntynyt, oikeus ennen omistajaa saada maksu korvauksesta, jollei omistaja ole korjannut vahinkoa tai aseta vakuutta sen korjaamiseksi. Mitä tässä on sanottu, on vastaavasti voimassa henkilön hyväksi, jolla on oikeus pidättää omaisuus erääntyneen saatavan vakuudeksi.

Omistajalla on oikeus saada maksu korvauksesta ennen omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostanutta. Kiinnityksenhalti-

jan oikeudesta saada maksu korvauksesta on voimassa mitä kiinnityksenhaltijan oikeudesta vakuutuskorvaukseen on säädetty.

17.4 Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa (VSL 67 §)

Vahinkoa kärsineellä on vastuuvakuutuksessa oikeus vaatia vakuutus sopimuksen mukainen korvaus suoraan Turvalta, jos vakuutettu on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön.

Jos Turvalle esitetään korvausvaatimus, Turva ilmoittaa tästä vakuutetulle ilman aiheutonta viivytystä sekä varaa hänelle tilaisuuden esittää selvitystä vakuutus tapahtumasta. Vakuutetulle lähetetään myös tieto asian myöhemmästä käsittelystä. Jos Turva hyväksyy vahinkoa kärsineen korvausvaatimuksen, hyväksyminen ei sido vakuutettua.

17.5 Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vastuuvakuutuksessa (VSL 68 §)

Vahinkoa kärsineellä on oikeus nostaa Turvan korvauspäätöksen johdosta kanne Turvaa vastaan tai saattaa asia Vakuutuslautakunnan tai kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi kohdan 13 mukaisesti.

18. Henkilötietojen käsittely

Turva käsittelee asiakkaitensa henkilötietoja henkilötietolain ja vakuutuslain säädännön säännösten mukaisesti ja muutoinkin huolehtii asiakkaitensa yksityisyyden suojan toteutumisesta henkilötietojen käsittelyssä.

Turva käsittelee asiakkaitensa henkilötietoja vakuutusasioiden hoitamista varten vakuutuksen elinkaaren eri vaiheissa, kuten vakuutus sopimusta tehtäessä, vakuutuskauden aikana sekä korvauskäsittelyssä. Tietoja hankitaan asiakkaalta itseltään, hänen valtuuttamiltaan tahoilta, julkisista viranomaisten ylläpitämistä rekistereistä sekä luottotietorekistereistä.

Turva tallentaa asiakaspuhelukäytön ja viestit varmistaakseen viestin sisällön. Lisäksi Turva käyttää asiakasrekisteriään asiakkailleen suunnattavaan markkinointiin. Asiakas voi halutessaan kieltää henkilötietojensa käytön suoramarkkinointiin.

Vakuutusyhtiön vaitiolovelvollisuutta koskevasta säännöksestä johtuen Turva ei luovuta asiakkaitaan koskevia tietoja sivullisille, paitsi asiakkaan suostumuksella tai silloin, kun tietojen luovuttaminen perustuu lain säännökseen. Turvassa käytettävien henkilörekisterien tietosisältöön voi tutustua toimipaikoissamme saatavilla olevista rekisteriselosteista.

Vakuutusalan käytännön mukaan luovutamme tietoja Turvaan ilmoitetuista vahingoista vakuutusyhtiöiden yhteiseen vahinkorekisteriin. Samalla tarkistamme, mitä vahinkoja muille vakuutusyhtiöille on ilmoitettu. Käytämme tietoja vain korvauskäsittelyn yhteydessä vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden torjumiseksi.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva

Järvensivuntie 3, 33100 Tampere
PL 117, 33101 Tampere
asiakaspalvelu@turva.fi
Palvelunumero 01019 5110